

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Informe social 2016

**Sistema d'Informació Social
de Santa Coloma de Gramenet**

Oficina tècnica Pla local per la inclusió social

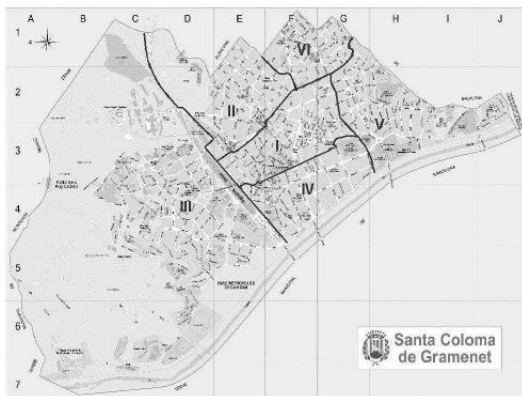

Direcció	Gemma Bellvehí i Oliver Directora d'Educació, Cultura, Drets Socials, Infància, Joventut, Esports, Cooperació i Solidaritat
Coordinació	Marta Calero i Lafuente Cap del Departament d'Avaluació de Programes
Recerca, anàlisi de dades i redacció	Gemma Jaumandreu i Font Maria Teresa Martín de Villodres Pérez Oficina tècnica Pla local per la inclusió social Departament d'Avaluació de Programes Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports
Edició:	© Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Novembre 2017 Servei de Premsa i Comunicació B 27684-2017

Índex

1. Dades bàsiques de Santa Coloma de Gramenet	4
2. Serveis socials	6
3. Condicions de vida materials	8
4. Ocupació i treball	10
5. Habitatge	12
6. Educació	16
7. Relacions socials i familiars	20
8. Salut i dependència	26
9. Ciutadania	30
10. Seguretat i convivència	32
11. Conclusions.....	34
12. Fonts estadístiques.....	40

1. Dades bàsiques de Santa Coloma de Gramenet

Santa Coloma de Gramenet és un municipi de **7km²** de la comarca del Barcelonès. Limita al nord amb Montcada i Reixac, a l'oest amb Barcelona, a l'est amb Badalona i al sud amb Sant Adrià de Besòs.

La seva ubicació estratègica l'ha convertit en una **ciutat de primera acollida** de població

nouvinguda. Amb el temps hi han arrelat comunitats senceres, primer d'altres punts de l'estat i posteriorment de l'estranger. Experimentà un fort creixement demogràfic que s'ha moderat en els darrers anys, com a conseqüència dels efectes de la crisi sobre les famílies.

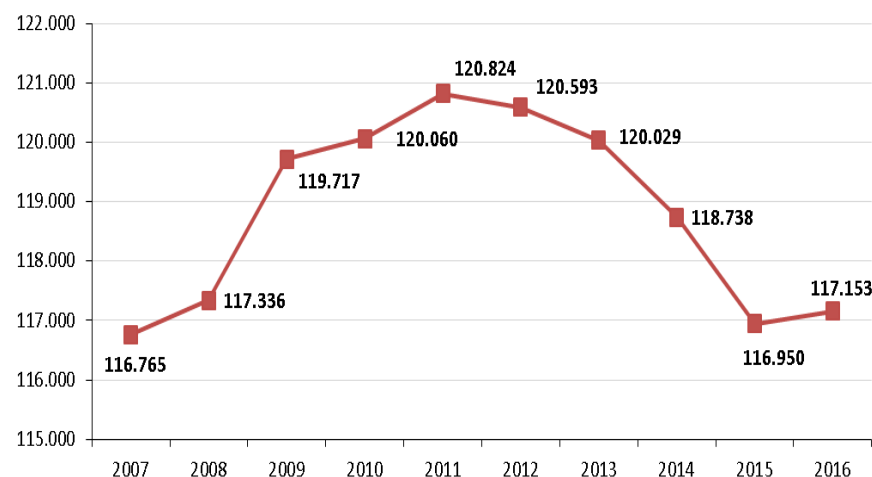
Santa Coloma de G. té una **elevada densitat de població** (16.736 habitants/km²) i una **orografia accidentada** en bona part del seu territori, especialment en zones on a aquestes característiques s'hi sumen uns índexs considerables de **població socialment vulnerable i amb dificultats severes**.

En termes comparatius, el municipi presenta un **elevat percentatge de població de nacionalitat estrangera i una gran diversitat cultural** (22.407 persones l'any 2016; 19,1% del total d'habitants). Aquesta població es troba repartida per tot el territori, però les majors concentracions es localitzen als districtes VI, V i I.

Des de 2012, Santa Coloma de G. ha anat perdent habitants a causa de la disminució de població estrangera, però també per l'emigració de famílies autòctones amb pocs recursos. L'any 2016, però, es trenca aquesta dinàmica i **remunta la xifra d'habitants** (203 persones més que el 2015), situant-se en un total de **117.153 habitants** (58.865 dones i 58.288 homes).

La xifra d'habitants augmenta especialment al **districte VI** (on els darrers anys s'havia perdut més població) i **també al districte I i al V**. En la resta del territori es suavitza la pèrdua poblacional que anys enrere havia estat més acusada.

Població de Santa Coloma de Gramenet. Evolució 2007-2016

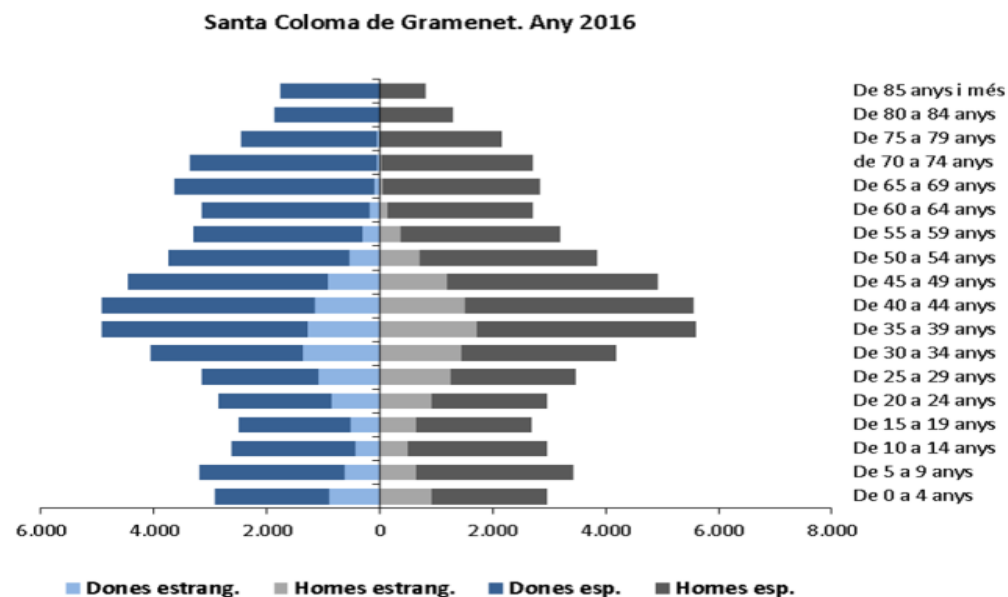

Font: Elab. Pròpia a partir del Padró Municipal d'Habitants (Aj. SCG) i IDESCAT (Generalitat de C.)

Aquesta remuntada en el total d'habitants del municipi respon al fet que **s'ha aturat la pèrdua de població estrangera** (només 8 persones estrangeres menys) però alhora **continua arribant població autòctona** (201 persones més que el 2015).

L'increment d'habitants afecta ambdós sexes però especialment les dones (180 dones més), les persones grans (146 persones més de 65 i més anys) i les persones en edat de treballar (84 persones més de 16 a 64 anys).

Per contra, es **continuen perdent infants petits** (189 infants de 0 a 4 anys menys) i **persones joves en edat de treballar** tant estrangeres com autòctones (961 persones menys, entre 20 i 39 anys), així com **persones de nacionalitat espanyola acabades de jubilar** (373 persones menys de 65 a 69 anys).

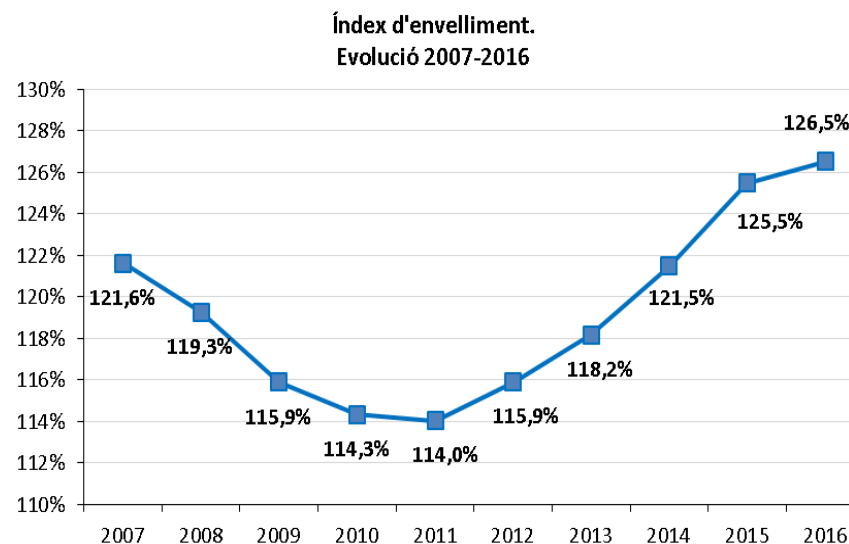

Font: Elab. pròpia a partir del PMH (Aj. SCG) i IDESCAT (Generalitat de C.)

Malgrat que en els darrers anys s'alenteix l'increment en la xifra total de persones grans (22.879 persones de 65 o més anys, 146 més el 2015), continua minvant fortament la xifra d'infants i persones joves en edat de treballar; això ha **disparat l'índex d'envelliment** (per cada 100 infants hi ha 126,5 persones grans).

Arrel de l'increment de la xifra de persones més grans (2.557 pers. de 85 o més anys) també segueix creixent el **sobreenvelliment** (11,2% de les pers. grans tenen 85 o més).

A diferència d'anys anteriors, es mantenen sense grans variacions tant l'**índex de dependència global** (per cada 100 persones en edat de treballar hi ha 56 persones en edat econòmicament dependent) com l'**índex de dependència juvenil** (per cada 100 persones en edat de treballar hi ha 25,5 infants o joves).

Font: Elab. Pròpia a partir d'IDECAT. Generalitat de C.

2. Serveis socials

Els **Serveis socials** de l'Ajuntament de Santa Coloma inclouen els Serveis socials bàsics (SSB) i els Serveis socials especialitzats (SSE).

Els SSB són el primer nivell del sistema públic de Serveis socials. Inclouen els equips multidisciplinaris, els serveis d'ajuda a domicili i teleassistència, els Centres oberts per a infants i adolescents i la gestió de les prestacions econòmiques. Es presten en l'àmbit territorial més proper a la ciutadania.

Complementàriament, els SSE valoren, atenen i/o ofereixen tractament especialitzat a infants, adolescents, joves amb necessitats d'atenció especial, famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social, dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles, persones adultes amb dependència, gent gran amb necessitats d'atenció especial (transport adaptat), persones amb discapacitat física, intel·lectual i persones amb drogodependències.

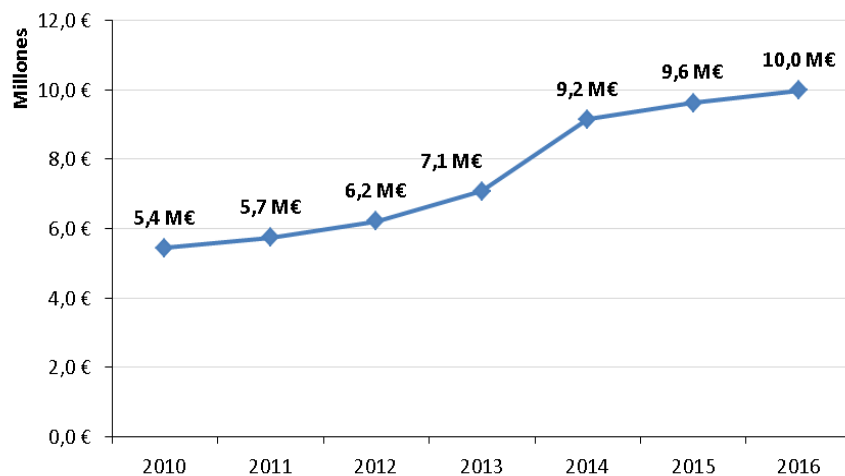
Malgrat que el volum de persones que acudeixen als SSB ha disminuït, per poder fer front a la gravetat de les situacions ateses es continua incrementant la **inversió en Serveis socials bàsics** (9.988.930,3 euros el 2016; 85,3€/habitant), especialment per la prioritització de polítiques adreçades a la infància en risc (2,7M euros el 2016).

Pel què fa al seu **finançament**, malgrat que aquest any tots els ens han augmentat la seva aportació econòmica, l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet encara contribueix en un 63%, la Generalitat de Catalunya aporta un 25,1%, la Diputació de Barcelona un 8,3% i les persones usuàries un 3,6%.

Per altra banda, la **inversió en Serveis socials especialitzats** ha estat de 1.843.296,8€. Pel què fa al seu finançament, l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha contribuït en un 44%, la Generalitat de Catalunya en un 40%, les persones usuàries en un 14% i la Diputació de Barcelona en un 2%.

En total, l'any 2016 s'han invertit en Servei socials (Bàsics i Especialitzats) 11.832.227,1€.

Despesa corrent dels Serveis Socials Bàsics (Millons d'€)
Evolució 2010-2016

Font: Elab. Pròpia a partir de RUDEL. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports. Ajunt. SCG

L'any 2016, malgrat el repunt en el número d'habitants al municipi, continua retrocedint la xifra de **persones ateses pels Serveis socials bàsics**. Tanmateix, es manté la gravetat, la complexitat i la tendència a la cronificació d'una part important de les situacions ateses.

Aquest any, els Serveis socials bàsics ha atès 17.891 persones, que formen part de 9.616 famílies o unitats de convivència (21,9% de les famílies).

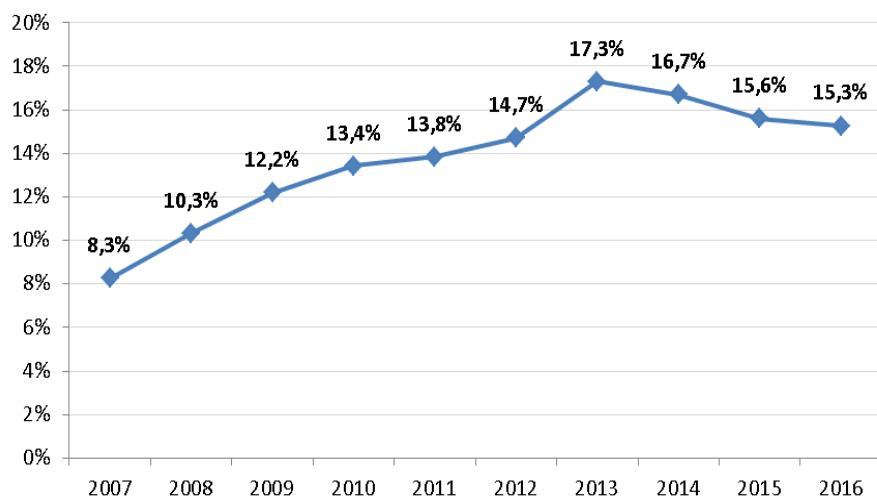
Del total de persones usuàries dels SSB, un 61% han estat dones (10.950 dones) i un 39% homes (6.941 homes), un 13,64% infants o adolescents (2.438 persones de 0 a 17 anys), un 54,5% persones adultes en edat de treballar (9.756 persones de 18 a 64 anys) i un 31,8% gent gran (5.697 persones de 65 o més anys).

No obstant, en termes comparatius la **cobertura** del SSB de Santa Coloma de Gramenet (15,3% del total d'habitants) es manté molt per sobre dels municipis de dimensions similars (12,8%).

Pel què fa a la qualitat del servei, l'any 2016 s'ha creat un equip de primera acollida, per tal d'escurçar el temps d'espera entre sol·licitud d'entrevista a l'Equip bàsic d'atenció social i la seva realització, que es trobava en valors comparativament elevats. Amb aquesta millora, s'ha aconseguit reduir el **temps d'espera** a 13 dies (10 dies menys que el 2015), i els casos més urgents també reben atenció immediata.

Per altra banda, s'ha incrementat la xifra de professionals, cosa que ha permès reduir tant la **ratio d'habitants per Educador/a social** (7.693 hab./ES) com la **ratio d'habitants per Treballador/a social** (4.576 hab./TS).

Cobertura de la població per part dels Serveis Socials (%)
Evolució 2007-2016

Font: Elab. Pròpia a partir de RUDEL. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports. Ajunt. SCG

3. Condicions de vida materials

Pobresa i vulnerabilitat econòmica

La **renda familiar bruta** de la ciutat (RFDB²) mesura els ingressos de què disposen les famílies per destinar-los al consum o l'estalvi. Segons les últimes dades oficials (any 2014), la renda ha davallat globalment (1.710.272€) però la disminució en la xifra d'habitants al municipi ha fet augmentar lleugerament la proporció per habitant (14.700€/habitant).

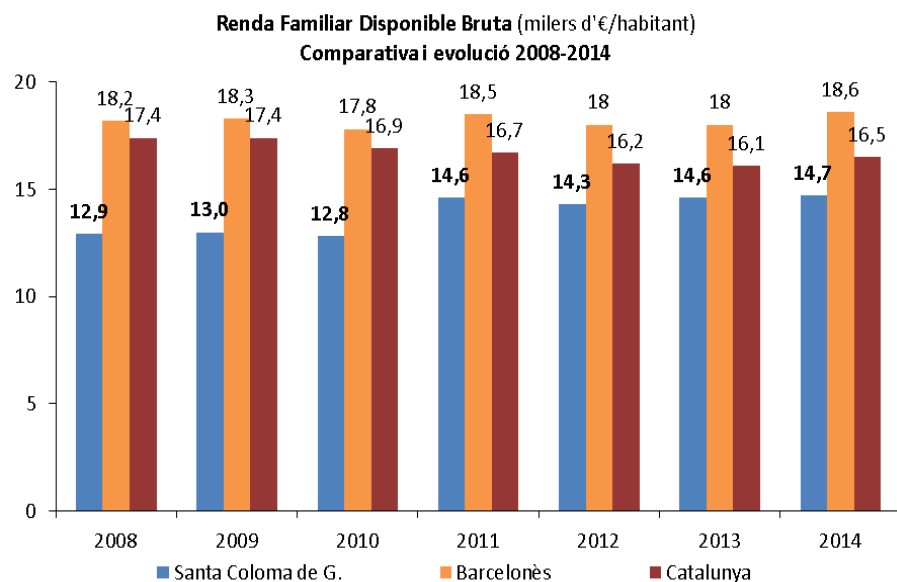
Tanmateix, continua estant molt per sota de la del Barcelonès (18.600€/hab.) i de la de Catalunya (16.500€/hab.), tractant-se d'una de les rendes més baixes de tot el principat.

També el 2014, la **capacitat econòmica de la població** de Santa Coloma de Gramenet mesurada a través de l'IRPF ha crescut lleugerament (15.961€), però continua molt per sota de la Barcelonès (23.103€) i de Catalunya (20.900€).

L'any 2012 un 33,7% de la **població en edat de treballar** era **pobre**³ (amb rendes inferiors de les que disposa com a mínim la meitat de la població), una proporció superior a les del Barcelonès (30,2%) i Catalunya (31,2%).

Entre 2012 i 2014, l'**import mitjà de les pensions contributives de la població jubilada** ha crescut (de 992,2€/mes a 1.038,6€/mes), però mantenint-se per sota de les del Barcelonès (1.076,4€/mes a 1.135,4€/mes) i properes al conjunt de Catalunya (998,9€/mes a 1.054€/mes).

S'estima que, l'any 2015, gairebé una quarta part de la població (23,9%; 28.340 persones) **depenen econòmicament de prestacions** de cara a la seva subsistència (Pensions Contributives, Pensions No Contributives i assistencials, Renda Mínima d'Inserció). D'aquestes, un 10,2% de la població (12.137 persones) depenen de prestacions d'escàs o limitat abast econòmic (Incapacitat permanent, viduïtat, orfenesa...).

Font: Elab. Pròpia a partir d'IDESCAT. Generalitat de C.

² La Renda Familiar Disponible Bruta (RFDB) és la mitjana dels ingressos de què disposen els residents en un territori determinat per destinar-los al consum o a l'estalvi.

³ La població pobra o en risc de pobresa és tota aquella la renda de la qual cau per sota d'un *llindar de risc de pobresa*. El llindar s'ha establert en el 60% del valor de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de les persones.

Atenció a la pobresa i la vulnerabilitat econòmica

L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats materials de tipus econòmic s'articula principalment per mitjà dels Serveis Socials Bàsics (SSB), que ofereixen diferents prestacions de caràcter social.

L'any 2016, es torna a incrementar la inversió en **prestacions econòmiques de caràcter social** (de 3,56M€ a 3,71M€; de 30,4€/habitant a 31,7€/habitant): 397.970,3€ en prestacions d'urgència social, 2.711.153€ en prestacions per a infància i adolescència en risc d'exclusió social i 601.964€ en prestacions per a famílies en risc d'exclusió social.

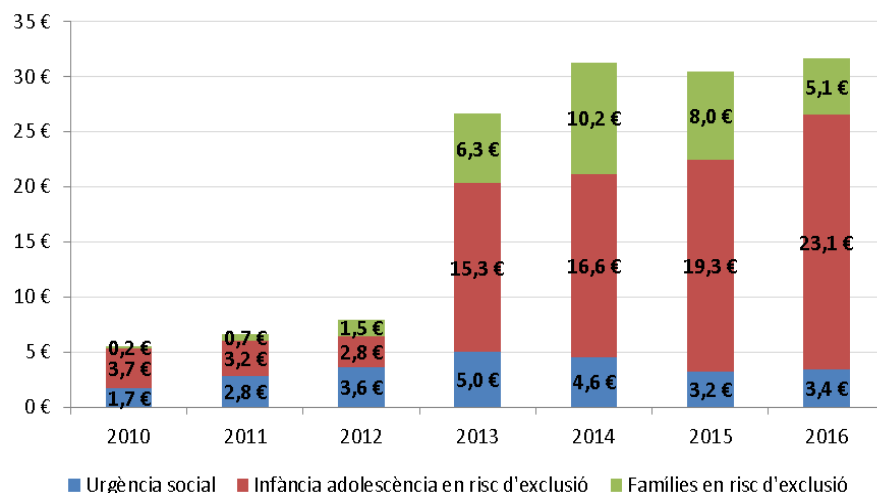
Malgrat que la xifra de persones beneficiàries de **prestacions econòmiques per situacions d'urgència social** està minvant des de 2014, l'any 2016 encara afecta al 21,9% del total de persones ateses pels SSB (3.920 persones, 2.666 dones i 1.254 homes), i s'hi destinen cada cop més diners (101,52€/persona beneficiària el 2016).

En el cas de les **prestacions per a infància i adolescència en risc**, des de 2013 s'incrementa tant la xifra d'infants i adolescents beneficiaris (4.985 el 2016) com les partides econòmiques (543,9€/pers. beneficiària el 2016).

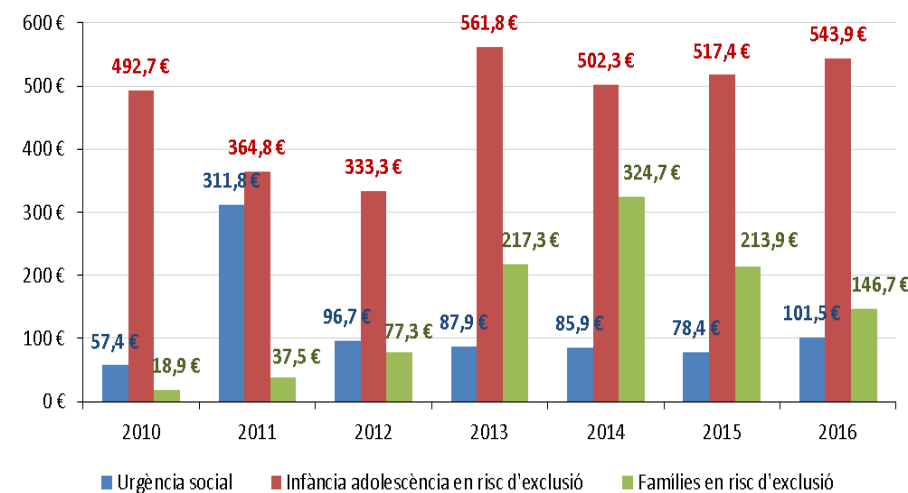
Pel què fa a les **prestacions per a famílies en risc**, i d'acord amb la important reducció de persones que acudeixen als SSB, decreix també la xifra de persones beneficiàries (4.102 el 2016) i es modera la inversió (146,7€/pers. beneficiària el 2016).

Per altra banda, l'any 2016 continua minvant la xifra de **persones beneficiàries del programa de la Renta mínima d'inserció** (1.177 persones; 6,6% del total de persones ateses pels SSB).

Inversió en prestacions econòmiques de caràcter social (€/habitant).
Evolució 2010-2016

Inversió en prestacions econòmiques de caràcter social (€/pers. beneficiària)
Evolució 2010-2016

Font: Elab. Pròpia a partir del FIEEP (Ajunt.de SCG / Generalitat de C.) i OGPS (Ajunt.de SCG).

ACCIO DEL SISTEMA

4. Ocupació i treball

Població en risc sociolaboral

L'any 2016, d'acord amb la pèrdua continuada de població en edat de treballar, també segueix reduint-se la xifra de **persones aturades** al municipi (9.623 persones en total, 1.317 persones menys que l'any anterior). La taxa d'atur registrat ha caigut de forma destacable (16,6% de la població activa), però continua essent la segona més alta del Barcelonès per bé que molt més propera a la mitjana (15,5% de mitjana).

El 2016, per primer cop en anys, l'atur femení supera el masculí, tant en la xifra de persones aturades (4.877 dones, 4.746 homes) com en la taxa d'atur (17,7% de les dones actives, 15,7% dels homes actius). Aquesta tendència havia estat sistemàticament inversa d'ençà de l'inici de la crisi l'any 2008.

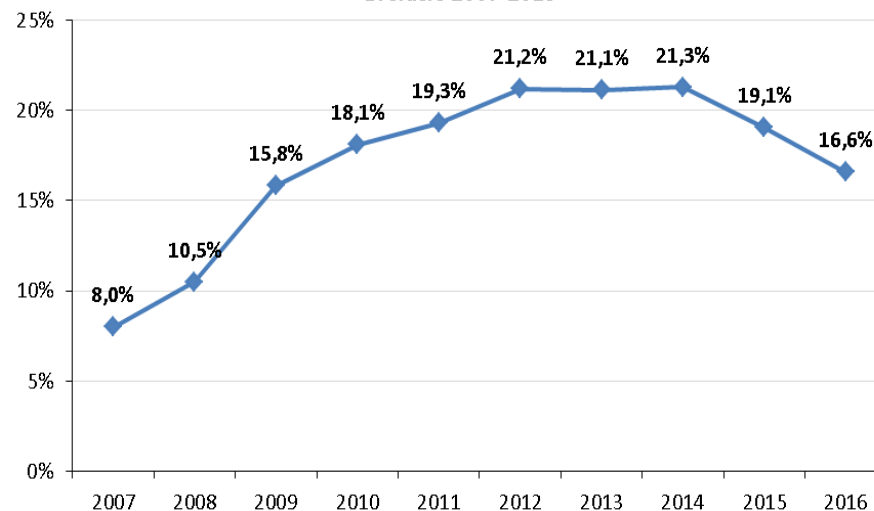
Per edats, l'atur continua afectant especialment la població més envellida (26,8%), seguida de les persones de 45 a 54 anys (17,8%), i del jovent (17,4%). Els grups poblacionals amb majors taxes d'atur són les dones majors de 54 anys (29,0%) i els homes de les mateixes edats (24,6%), seguits per les dones de 45 a 54 anys (18,4%). Cal destacar la davallada de la taxa d'atur en els nois menors de 25 anys, que tradicionalment havia estat un dels grups poblacionals amb major afectació.

Des de 2012 es va reduint la **taxa de joves entre 16 i 24 anys que no treballen ni estudien**. El 2016, el 7,1% del jovent aturat tampoc cursa cap formació (705 joves d'aquestes edats). Tanmateix, la taxa colomenca continua molt per sobre de la del Barcelonès (4%).

El 2016 torna a créixer la xifra de **persones aturades de llarga durada** (4.805 persones estan aturades des de fa 1 any o més temps, 56 persones més que el 2015), afectant al 50% de les persones aturades (43% el 2015). Cal destacar, que el 65% de les persones aturades de llarga durada ho estan des de fa 2 anys o més (2.641 persones).

També continua creixent la **taxa d'atur sense prestació per desocupació**, que ja afecta al 50,5% de les persones que es troben en situació d'atur (4.864 persones aturades no cobren cap prestació per desocupació).

Taxa d'atur registrat (%)
Evolució 2007-2016

Font: Elab. Pròpia a partir de Programa Hermes. Diputació de B.

Atenció i motivació sociolaboral

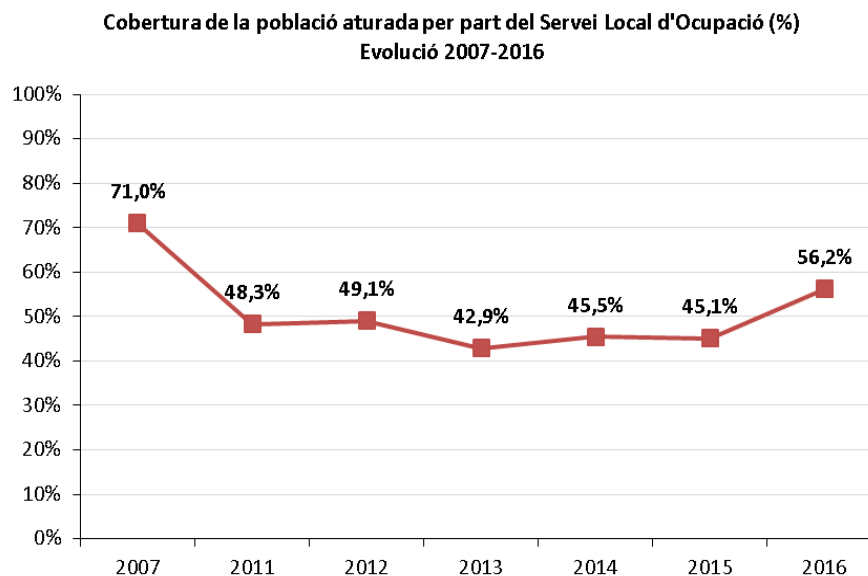
L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats d'inserció sociolaboral es realitza principalment des del Servei Local d'Ocupació (Grameimpuls S.A. – Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació), que treballa de forma coordinada amb els Serveis Social Bàsics i altres.

Les consultes als Serveis Socials Bàsics per **problemàtiques de tipus laboral** continuen essent una de les raons més freqüents (després de les econòmiques i les mancances socials) per les quals la població hi acut.

L'any 2016, malgrat que s'ha continuat reduint la xifra de persones aturades al municipi, el **Servei local d'ocupació (SLO)** ha augmentat la seva **cobertura**: el 56,2% de les persones aturades (5.411 persones, 445 més que l'any anterior) són ateses pel servei d'orientació laboral del Servei Local d'Ocupació.

També torna a créixer la xifra de persones amb **diversitat funcional** ateses pel Servei local d'ocupació (de 385 persones el 2015 a 404 el 2016), però minva lleugerament el pes que tenen en relació al conjunt de persones aturades ateses pel SLO (7,5% de les persones ateses).

Aquest anys, malgrat que es redueix significativament la xifra total d'**empreses col·laboradores d'inserció** (de 5.862 a 4.790), es manté sense grans variacions la d'aquelles que aporten ofertes de treball o pràctiques (471 empreses, 5 menys que el 2015). Aquesta circumstància fa augmentar la proporció que representen sobre el conjunt d'empreses col·laboradores (del 8,1% al 9,8% de les empreses col·laboradores).

Font: Elab. Pròpia a partir d'Observatori del Mercat de treball, Grameimpuls S.A. – Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació. Ajunt. de SCG

5. Habitatge

Necessitats d'habitatge

L'any 2016, cau el **preu de l'habitatge nou** (de 2.575€/m² a 1.740€/m²), però segueix incrementant-se amb rapidesa el **preu dels pisos de lloguer** (de 483€/mes a 506€/mes). Comparativament, però, continuen més baixos que a Barcelona ciutat i al conjunt de Catalunya.

L'any 2016, continua reduint-se la xifra de **contractes de lloguer** però amb menor intensitat que l'any anterior (1.858 contractes, 76 menys que el 2015) i la taxa que representen (de 1,7 a 1,6 contractes/hab.). Per contra, remunten els contractes al conjunt de la comarca, Barcelona ciutat i Catalunya, on els preus dels lloguers també estan creixent.

L'any 2016, consten un total de 1.501 persones inscrites al **registre de sol·licitants d'Habitatge amb protecció oficial** (HPO). Aquest any hi ha hagut 981 noves persones sol·licitants, 835 per a habitatges de lloguer i 146 per a pisos de compra. Un 79% del total de sol·licitants (775 persones) es troben en risc d'exclusió residencial (Renda inferior 2,5 IRSC¹), i 320 d'aquests són atesos pels SSB per problemàtiques relacionades amb l'habitatge (1 de cada 3 sol·licitants d'HPO té ingressos entre 1€ i 6.000€).

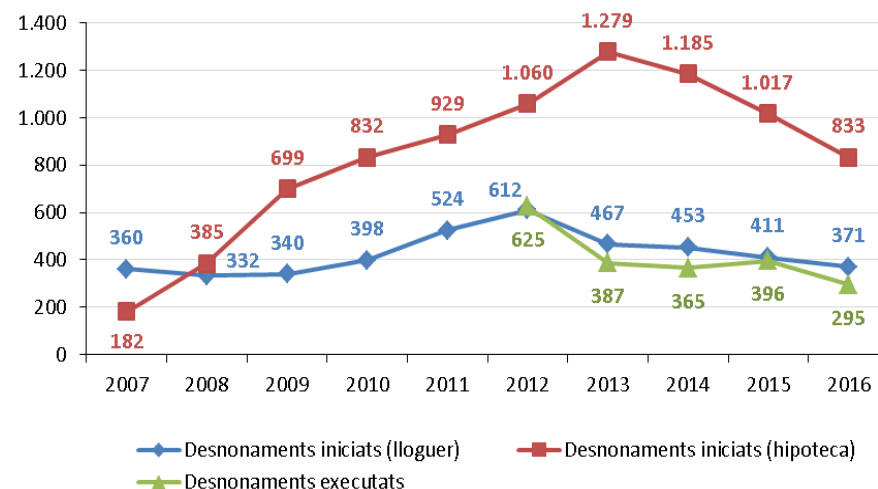
L'any 2016, hi ha hagut un total de 1.204 **demandes de desnonament** que han arribat als Jutjats, 833 de les quals sobre habitatges hipotecats i 371 de lloguer. Aquest any, es continua reduint la xifra de demandes en el seu conjunt (224 demandes de desnonament menys que el 2015), i en cada una de les tipologies (184 demandes menys relatives a hipoteca i 40 demandes menys sobre habitatges de lloguer).

¹ L'Indicador de Renda de Sufficiència (IRSC) serveix per valorar la situació de necessitat, per a poder tenir dret o accés a les prestacions. Vegeu http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/servei_fitxa.jsp?codi=13844

Comparativament, però, les taxes colomenques es mantenen molt elevades, tant les d'hipoteca (7,1 demandes per cada mil habitants a Santa Coloma de G., 3,6‰ a la província i 4,9‰ a Catalunya), com les de lloguer (3,2‰ a Santa Coloma de G., 1‰ a la província i 1,2‰ a Catalunya).

Aquest any, també disminueixen els **desnonaments executats** (295 llançaments de l'habitatge en total, 101 menys que el 2015). Aquesta xifra suposa 2,5 llançaments cada mil habitants, una taxa que continua per sobre de la de la província (1,7‰) i Catalunya (1,9‰). L'any 2016, també s'ha reduït la proporció de llançaments en relació a les demandes (un 24,5% de les demandes judicials a Santa Coloma de Gramenet han acabat en llançament).

Desnonaments iniciats (hipoteca i lloguer) i desnonaments executats
Evolució 2007-2016

Font: Elab. pròpia a partir de les Estadístiques judicials. del CGPJ. Gobierno de E.

Atenció a les necessitats d'habitatge

L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats d'habitatge es realitza des dels Serveis socials bàsics (SSB), en coordinació amb el Servei d'intermediació en deutes d'habitatge (SIDH) de l'Oficina local d'habitatge (OLH).

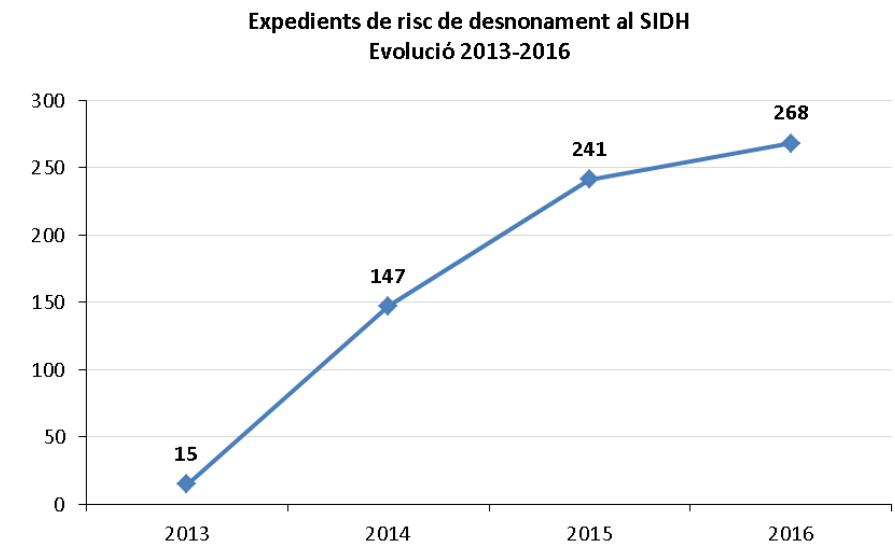
L'any 2016, el **parc públic d'habitatge social en règim de lloguer** és de 261 pisos, que actualment estan ocupats per famílies amb necessitats. L'Ajuntament, també, ha establert un conveni per ampliar en 15 el nombre de pisos socials de la ciutat. A més, aquest any s'han aconseguit 41 pisos més en règim de lloguer social per posar-los a disposició de la Mesa de Valoració de situacions d'emergència residencial de la Generalitat de C.

En aplicació de la Llei pel Dret a l'Habitatge 18/2007, el Servei de Disciplina urbanística de l'Ajuntament ha realitzat 393 **inspeccions a pisos propietat d'entitats financeres**, que han derivat en 151 expedients. En detall, s'han obert 8 expedients per aconseguir la cessió de pisos buits; 87 expedients per identificar si els pisos estaven realment buits (s'han interposat 27 multes coercitives i s'han arxivat 24 expedients perquè els pisos estaven ocupats); i 56 expedients sancionadors a entitats financeres per tenir els habitatges en mal estat.

L'any 2016, continuen augmentant els expedients de risc de desnonament treballats pel **Servei d'intermediació en deutes d'habitatge** (SIDH) de l'Ajuntament (268 expedients; 27 més que l'any anterior).

L'Oficina local d'habitatge (OLH), a proposta dels Serveis socials bàsics, ha tramitat 79 sol·licituds per a la **Mesa de valoració de la Generalitat de C.**, de les quals se n'han resolt favorablement 24. Aquest és l'últim recurs davant d'una ordre de desnonament immediat.

Dels **ajuts de la Generalitat** tramitats a través de l'OLH, s'han atorgat 84 prestacions per fer front a l'habitatge (60 per deutes de lloguer, 8 per deutes d'hipoteca i 16 per atendre desnonaments) i 1.435 prestacions destinades al lloguer (més del doble que el 2015).

Font: Elab. pròpia a partir del Servei d'intermediació en deutes d'habitatges (SIDH).
OLH. Gramepark – Ajunt. De SCG

L'any 2016, els SSB han destinat 202.763,3€ € a **prestacions econòmiques d'urgència social d'habitatge** (51% del total de la inversió en prestacions), en forma de 512 ajuts que han beneficiat a 1.248 persones (774 dones i 474 homes).

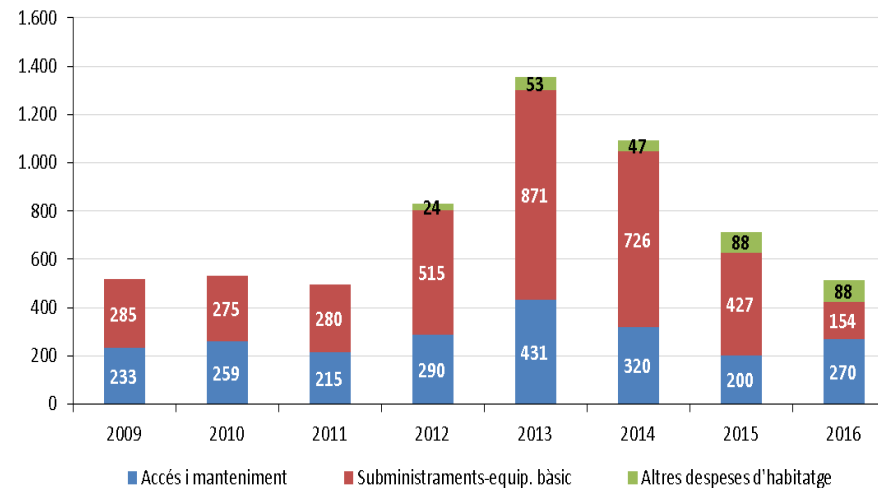
Respecte l'any anterior, ha augmentat lleugerament la despesa global en aquestes prestacions per habitatge, així com la despesa per persona beneficiària (162,5€/pers), sobretot la destinada al manteniment en l'habitatge.

Pel què fa al tipus d'ajuts, se n'han destinat 154 a subministraments i equipament bàsic (aigua, llum, gas), una xifra que ha davallat com a conseqüència de l'aplicació de la *Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica* (273 ajuts menys que el 2015).

Per altra banda, s'ha incrementat especialment la inversió en ajuts adreçats a garantir l'accés i el manteniment en l'habitatge, i s'han atorgat 270 ajuts (70 més que el 2015), 144 dels quals s'han destinat a la paralització de desnonaments, 77 a l'entrada a un nou habitatge de lloguer, i la resta a pernoctacions o abonament d'impostos municipals. S'ha mantingut el volum d'ajuts en concepte d'altres despeses d'habitatge (88 ajuts, igual que l'any anterior).

Pel què fa a les persones beneficiàries, els 154 ajuts per a subministraments bàsics han beneficiat a 298 persones; els 270 ajuts destinats a garantir l'accés o el manteniment en l'habitatge, a 687 persones, i els 88 ajuts per a altres despeses d'habitatge han beneficiat a 263 persones.

Prestacions econòmiques d'urgència social d'habitatge, segons tipologia
Evolució 2009-2016

Font: Elab. pròpia a partir de RUDEL (Generalitat de C.) i OGPS (Ajunt. de SCG)

6. Educació

Els **nivells formatius** de la població colomenca resulten comparativament més baixos que al conjunt del Barcelonès i Catalunya.

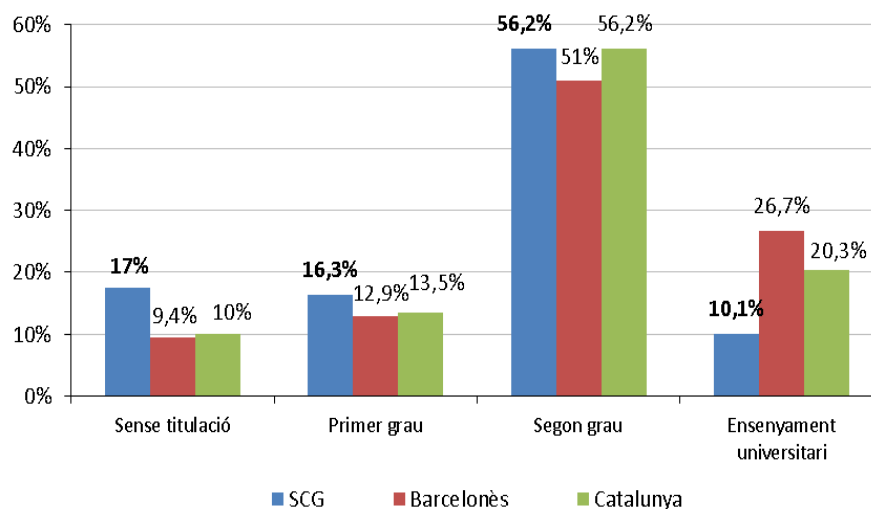
Segons el Cens de 2011, els nivells formatius de la població de 16 anys i més de Santa Coloma de Gramenet eren:

- 17% cap titulació (3% no saben llegir ni escriure i 14,3% no tenen cap estudi acreditat o no han completat la Primària);
- 16,3% estudis de primer grau (Educació Primària o EGB, primera etapa completa);
- 56,2% estudis de segon grau (31,8% Batxillerat elemental, EGB o ESO; 10% Batxillerat superior; 7% FP de grau mitjà, 7,3% FP de grau superior);
- i un 10,1% titulacions universitàries (4,3% Diplomatura, 1,7% Grau universitari i 4,1% Llicenciatura o Doctorat).

Atenent en especial a la **població potencialment activa** de 25 a 64 anys, l'any 2011 el 21,7% de les persones d'aquestes edats (14.773 persones) no havien aconseguit graduar-se en Educació obligatòria.

En termes comparatius, aquest percentatge de població colomenca de 25 a 64 anys sense estudis secundaris era superior al de l'Àmbit metropolità (13,2%) i el conjunt de Catalunya (14,2%).

Nivell d'instrucció de la població (16 i més anys).
Comparativa, any 2011 (%)

Font: Elab. Pròpia a partir del Cens de 2011. IDESCAT. Generalitat de C.

Alumnat vulnerable

El curs 2015-2016 creix lleugerament per primer cop en els darrers cinc cursos la xifra d'alumnes amb **necessitats educatives especials** (1.025 alumnes, 32 més que el curs anterior), però es manté la proporció que representen sobre el total de l'alumnat matriculat (6%).

En detall, consten 124 alumnes en el centre específic Josep Sol, xifra que no ha experimentat grans variacions. A més, hi ha 901 alumnes integrats en la xarxa ordinària de centres educatius de la ciutat (educació obligatòria i post obligatòria no universitària).

En funció de la tipologia de necessitats, s'observa que aquest curs decreix lleugerament la xifra d'alumnat amb necessitats educatives especials (per diversitat funcional), però augmenta l'alumnat en la xarxa ordinària amb necessitats educatives específiques (per situacions d'incorporació tardana i situacions socials i culturals desfavorides), trencant la dinàmica de pèrdua progressiva dels darrers cursos

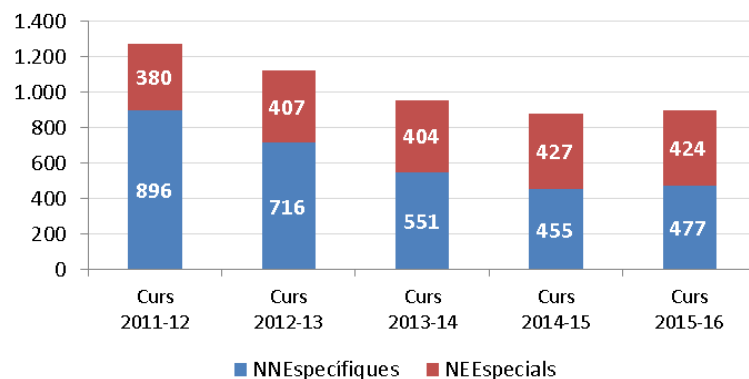
El curs 2014-15 (últimes dades disponibles), la taxa d'idoneïtat als 15 anys a Santa Coloma de Gramenet (70,5%) va millorar respecte el curs anterior. El fet que augmenti el percentatge d'alumnes de 15 anys que es troben matriculats en el curs que els correspon per la seva edat (4t d'ESO) implica que s'ha reduït el **percentatge d'alumnes repetidors o amb endarreriment** (del 31,6% al 29,5%; de 294 alumnes a 277 alumnes).

El curs 2015-16, la **taxa de fracàs escolar** se situa en el valor històric més baix (el 19,5% de l'alumnat de 4t d'ESO no obtenen la titulació).

Aquest mateix curs, el 46,7% de la població de 16 a 18 anys (1.443 joves) han **abandonat de forma prematura els estudis** (no estan matriculats ni a Batxillerat ni a CFGM del municipi).

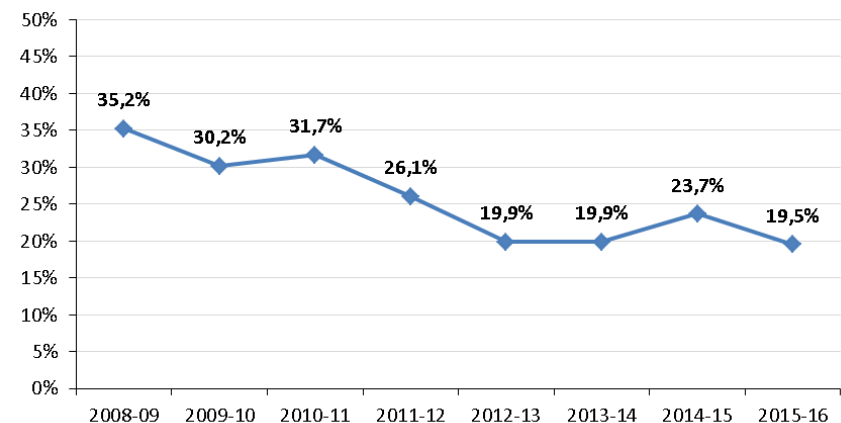
L'any 2016, hi ha 705 **joves entre 16 i 24 anys que no treballen ni estudien** (7,1% del jovent d'aquestes edats). Aquesta taxa, malgrat que es va reduint des de 2012, es troba molt per sobre de la del Barcelonès (4%).

Alumnat amb NEE integrat en la xarxa de centres educatius, segons tipus de necessitats.
Cursos 2011-12 a 2015-16

Font: Elab. pròpia a partir del Dep. Ensenyament (Generalitat de C.)

Taxa de fracàs escolar (4t d'ESO)
Evolució curs 2008/09-2015/16

Font: Elab. Pròpia a partir del Dep. Ensenyament. Generalitat de C.

Atenció a l'alumnat vulnerable

L'atenció i el seguiment municipal a les situacions de necessitat d'inserció socioeducativa es realitzen principalment des del Servei d'Educació de l'Ajuntament, en coordinació amb els Serveis Socials Bàsics.

El curs 2015-16 hi ha un total de 14.934 **alumnes d'educació obligatòria matriculats en centres educatius de Santa Coloma de Gramenet**. Aquest curs, la xifra global d'alumnat matriculat torna a créixer, reprenent la dinàmica a l'alça que s'observava des de 2005-06.

En detall, però, veiem que aquest curs ha continuat disminuint la xifra d'infants matriculats a segon cicle d'Educació infantil (3.437 alumnes, 154 menys que el 2014-15), que es troba en retrocés des del curs 2012-13; per contra, continua augmentat la xifra d'infants matriculats a Educació primària (7.224 alumnes, 222 més que el curs anterior) i creix també però en menor mesura l'alumnat matriculat a l'ESO (4.273 alumnes, 36 més).

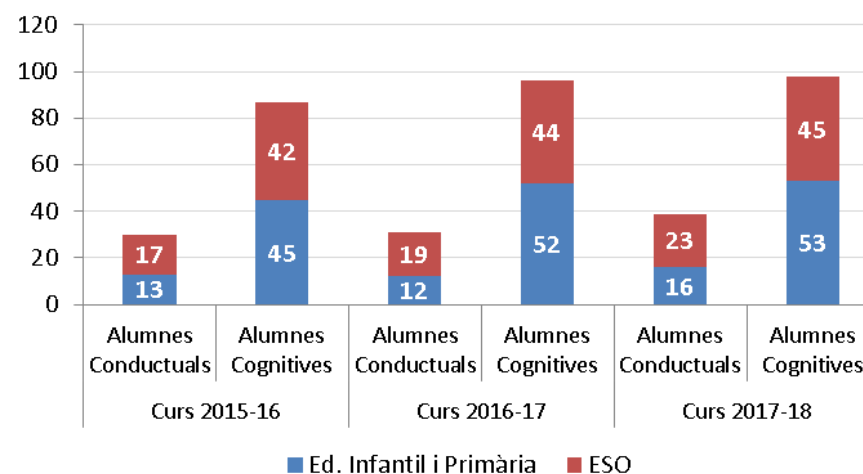
El curs 2015-16 s'estabilitza l'**oferta de places públiques d'Escola bressol** (646 places), que s'havia hagut d'incrementar puntualment el curs 2013-14. El percentatge d'ocupació se situa a prop del 100% de les places disponibles (per cada 100 places disponibles, se n'han ocupat 98,3).

El curs 2016-17 hi ha 13,5 **Unitats de suport a l'educació especial** (4 USEE conductuals amb suport del Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil i 9,5 de cognitives) al municipi, repartides entre 12 centres educatius (7 d'Ed. Infantil i Primària, i 5 d'ESO).

Respecte del curs anterior s'ha augmentat en 1 USEE cognitiva, i de cara al proper curs 2017-18 es preveu incrementar en 1 USEE més de tipus conductual. En total, aquest curs 2016-17 s'han atès 127 alumnes (64 d'Educació Primària i 63 d'ESO), 31 dels quals per trastorns de la conducta (USEE conductuals) i 96 per retards o dificultats de tipus cognitiu (USEE cognitives).

En relació al curs 2015-16 s'han atès 10 infants més, que corresponen a l'increment de la USEE cognitiva que s'ha comentat.

Alumnat en USEE, segons nivell educatiu i tipus d'USEE.
Cursos 2015-16 a 2017-18

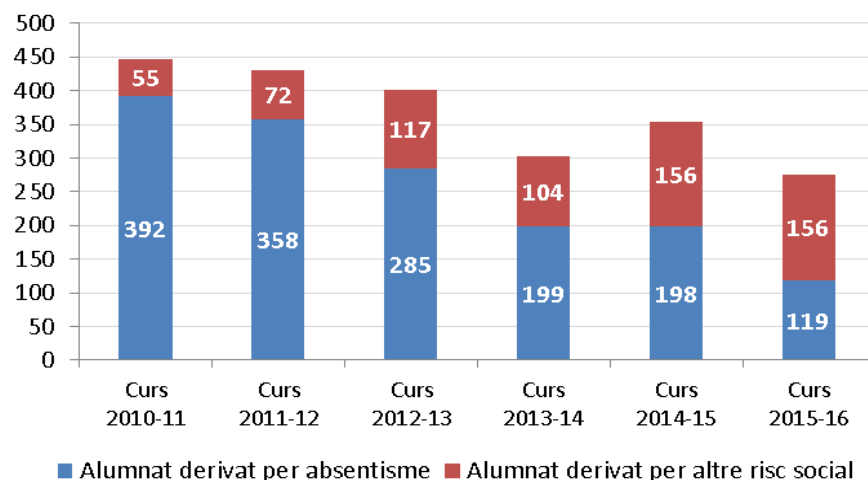
Font: Elab. pròpia a partir de l'Equip d'Atenció Psicopedagògica. Dep. Ensenyament (Generalitat de C.)

El curs 2015-16, hi ha 275 **derivacions d'alumnat en risc social des dels centres educatius als Serveis Socials Bàsics**, 119 de les quals per absentisme i 156 per altres riscos socials.

Aquest curs, tornen a davallar les derivacions dels centres educatius d'Educació infantil, primària i ESO vers els SSB (de 354 a 275 casos d'infants), i la taxa que representen sobre el total de l'alumnat matriculat (del 2,4% al 1,8%).

En detall, a Ed. Infantil minven tant les derivacions d'infants per absentisme (de 22 a 15 casos) com per situacions de risc social (28 a 16); a Ed. Primària es redueixen a menys de la meitat les derivacions per absentisme (de 58 a 22 infants) però continuen augmentant les relacionades amb situacions de risc social (de 64 a 74); i a ESO també davallen les derivacions per absentisme (de 118 a 82) però creixen lleugerament les de risc social (de 64 a 66).

**Alumnat derivat als SSB des dels centres educatius ,
segons tipus de risc. Cursos 2011-12 a 2015-16**

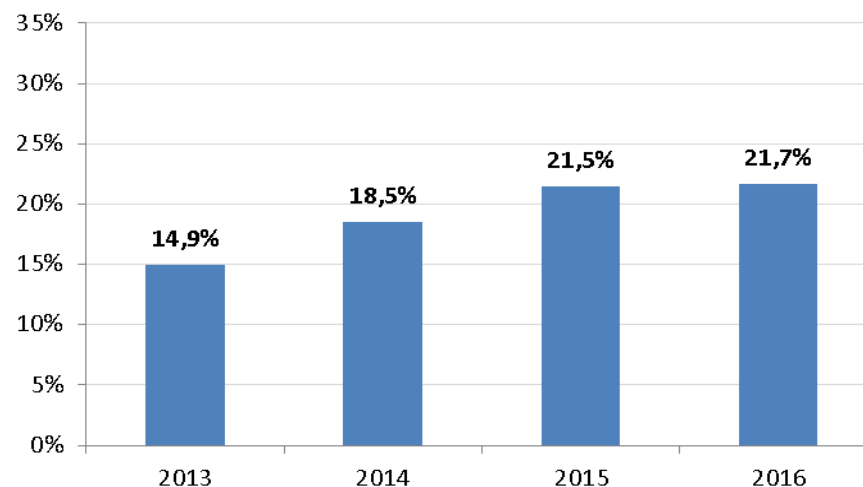

Font: Elab. pròpia a partir de l'Equip d'Atenció Psicopedagògica.
Dep. Ensenyament (Generalitat de C.)

Aquest any 2016, 370 infants de 0 a 3 anys s'han beneficiat de **beques per a l'escolarització en les escoles bressol dels Serveis socials bàsics**, amb una inversió de 360.688,6€. Aquesta xifra suposa una cobertura del 48% de l'alumnat matriculat a primer cicle d'Educació infantil i d'un 10,8% de la població d'aquestes edats, que des de 2012 (235 infants) ha anat en augment.

També el 2016, hi ha hagut 3.238 alumnes dels centres d'Educació Primària i Instituts de secundària del municipi que han percebut **beques de menjador**, amb una inversió aproximada de 1.976.561,6€. La taxa de cobertura ha arribat al 21,7% de l'alumnat d'Educació obligatòria, un percentatge que s'ha incrementat de forma notòria des de la implantació d'aquestes beques l'any 2013, amb 2.195 alumnes becats més que en la primera edició.

**Alumnat d'Ed. Oblig. amb beca de Menjador escolar (%).
Evolució 2013-2016**

Font: Elab. pròpia a partir dels Serveis socials bàsics. Ajunt. SCG.

7. Relacions socials i familiars

Llars d'estructura vulnerable

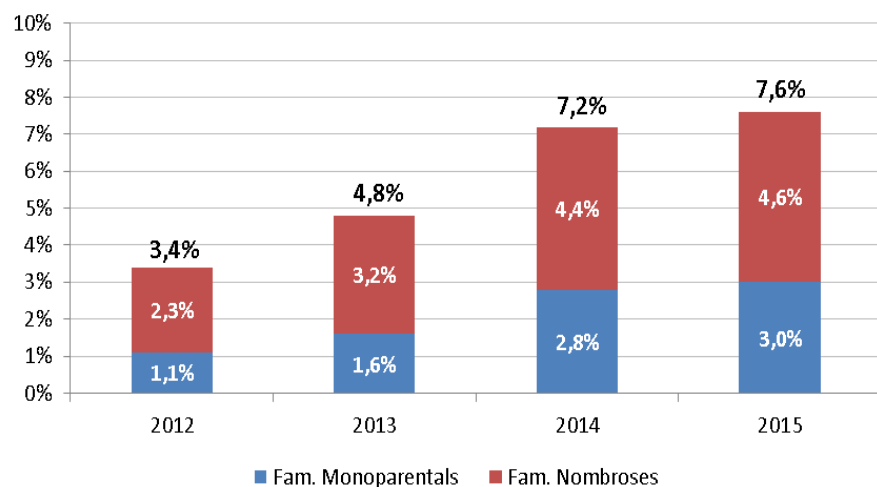
Pel què fa a l'estructura i la composició de les llars colomenques, (amb les últimes dades disponibles) s'observa que en els darrers anys quasi s'ha triplicat la proporció de famílies reconegudes amb el títol de **família monoparental** amb fills a càrrec (de l'1,1% del total de llars l'any 2012 al 3% el 2015), que sempre ha estat per sobre dels percentatges comarcals (2,2% el 2015) i del conjunt de Catalunya (2,1%).

La proporció colomenca de famílies reconegudes amb títol de **família nombrosa** s'ha doblat entre 2012 i 2015 (del 2,3% al 4,6% del total de llars), superant la taxa del Barcelonès (3,5%) i la catalana (4,3%).

També el 2015 (i amb xifres municipals) veiem que un 5,2% del total de les llars de Santa Coloma de Gramenet estan sobreocupades i/o pateixen **amuntegament**, essent formades per 6 o més membres (2.276 llars).

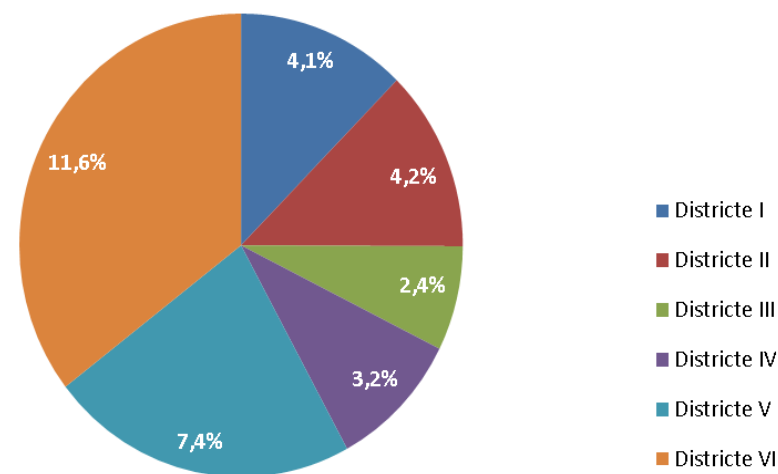
Aquesta circumstància és especialment present als districtes VI (11,6% de les llars) i V (7,4%).

Famílies d'estructura vulnerable.
Evolució 2012-2015

Font: Elab. pròpia a partir de Cens de població i registre de famílies monoparentals. IDESCAT i Dep. Benestar Social i Família. Generalitat de C.

Llars sobreocupades i/o amb amuntegament.
Any 2015

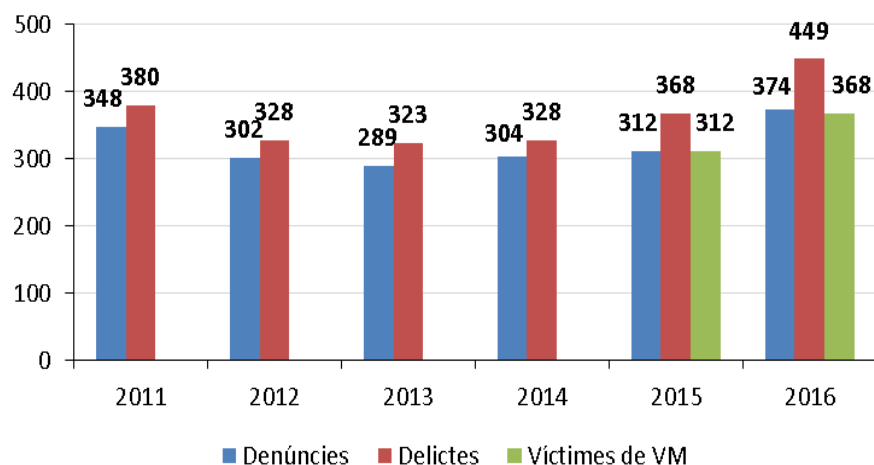
Font: Elab. Pròpia a partir de l'Anuari estadístic de Santa Coloma de Gramenet. Ajunt. SCG

Violència masclista o de gènere (VM)

L'any 2016, es disparen les **denúncies per Violència masclista** als Jutjats de Santa Coloma de Gramenet (374 denúncies; 7,7 denúncies cada mil dones adultes), així com els delictes ingressats (449 delictes; 9,3‰ dones adultes) i la xifra de dones víctimes de violència de gènere en processos judicials (368 dones; 7,6 de cada mil dones).

Comparativament, tots aquests ítems es mantenen per sobre de la província de Barcelona (6,1 denúncies, 7,8 delictes i 5,9 víctimes cada mil dones adultes,) i Catalunya (6,2 denúncies, 7,7 delictes i 5,9 víctimes cada mil dones adultes).

Denúncies, delictes i víctimes de Violència Masclista, segons els Jutjats. Evolució 2011-2016

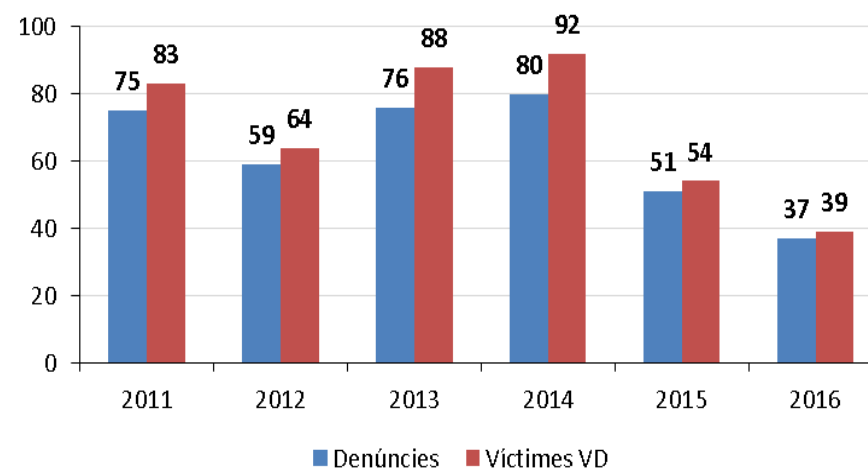
Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas Judiciales Violencia sobre la mujer. Consejo General del Poder Judicial. Gobierno de E.

Violència familiar (VF)

L'any 2016, es continua reduint la xifra de **denúncies per Violència familiar** als Jutjats de Santa Coloma de Gramenet (37 denúncies, 14 menys que el 2015; 0,3 denúncies cada mil habitants), així com la de víctimes en processos judicials (39 víctimes, 15 menys que el 2015; 0,3 víctimes cada mil habitants). D'entre les víctimes, 21 d'elles són masculines (19 homes i 2 menors d'edat) i 18 femenines (14 dones i 4 menors).

La taxa de denúncies a Santa Coloma de Gramenet queda per sota de la província i Catalunya (0,4 ‰ ambdues), trencant la relació dels darrers anys en què el municipi les superava àmpliament. La taxa de víctimes en processos judicials torna a quedar per sota de la dels altres territoris (0,4‰).

Denúncies i víctimes de Violència Domèstica segons els Jutjats. Evolució 2011-2016

Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas Judiciales Violencia doméstica PJUDJIT. Consejo General del Poder Judicial. Gobierno de E.

Atenció a les víctimes de Violència masclista o de gènere (VM)

L'any 2016, un 29,3% de les dones víctimes de Violència masclista que es troben en processos judicials per aquesta raó han disposat d'una **ordre de protecció** (OP) o altres mesures durant la fase d'instrucció del cas (108 dones), i un 11,4% disposen d'OP efectivament adoptades un cop acabat el procés judicial (42 dones).

Continua creixent la proporció de denúncies per VM que deriven en OP cautelars (30,1% de les denúncies) i en OP finalment adoptades (11,2% de les denúncies). Les taxes colomenques superen per primer cop les del conjunt de Catalunya (28,1% i 10,3%, respectivament).

Per cada cent dones víctimes de Violència masclista que es troben en processos judicials, n'hi ha 64 d'ateses pel Servei d'informació i atenció a les dones CIRD-SIAD, i 66 pels Mossos d'esquadra de Catalunya.

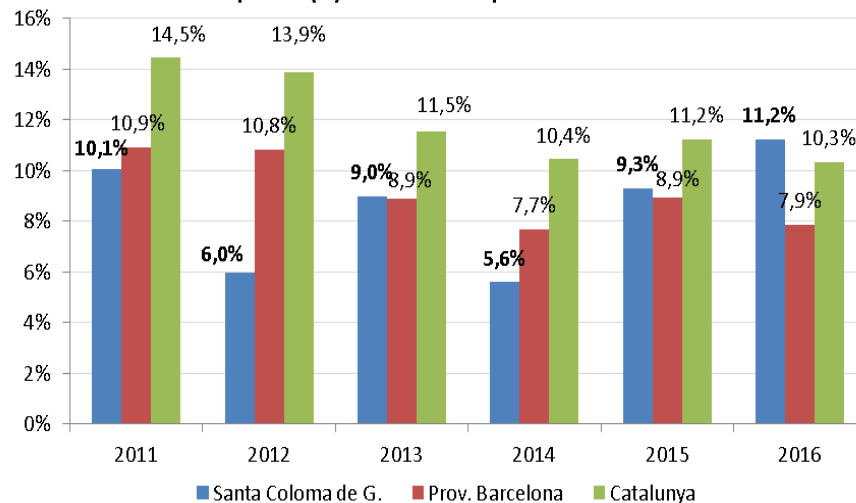
L'any 2016, el **Servei d'informació i atenció a les dones CIRD-SIAD** ha atès un total de 488 dones per diferents raons (48 més que el 2015). Aquesta xifra s'ha disparat en referència als anys anteriors, i suposa que 10 de cada mil dones colomenques han estat ateses per aquest servei (10‰).

Aquest any, també continua augmentant el volum de dones que han estat ateses al CIRD-SIAD específicament per situacions de violència masclista (234 dones, 31 més que el 2015), una xifra que suposa quasi 5 dones de cada mil (4,8‰).

L'any 2016 també segueix augmentant la xifra de dones en situació de violència masclista ateses pels **Mossos d'esquadra** (242 dones, 36 més que el 2015). Aquest valor suposa que 5 de cada mil dones adultes colomenques (5‰) han estat ateses per aquesta raó, superant per primer cop en els darrers anys a la proporció de la Regió Policial Metropolitana Nord (4,6‰) però queda per sota de la mitjana catalana (5,5‰).

Els Mossos d'esquadra també han atès 6 menors d'edat (2 més que l'any passat) que s'han vist afectats o implicats en situacions de violència masclista.

Proporció de denúncies per VM que acaben en Ordres de protecció adoptades (%). Evolució i comparativa 2011-2016

Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas Judiciales Violencia sobre la mujer. Consejo General del Poder Judicial. Gobierno de E.

Atenció a les víctimes de Violència familiar (VF)

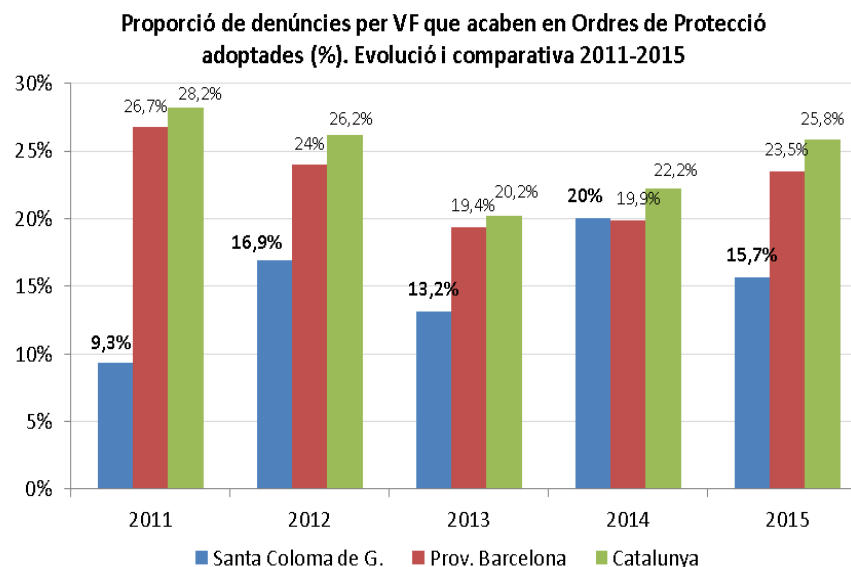
L'any 2016, el 96,2% de les persones víctimes de Violència familiar que es troben en processos judicials han disposat d'una **ordre de protecció** (OP) durant la fase d'instrucció del cas (26 persones, 13 dones i 13 homes), i un 23,1% disposen d'OP adoptades un cop acabat el procés judicial (6 persones).

L'important increment d'OP cautelars ha duplicat de llarg la proporció de denúncies per VF que deriven en ordres de protecció cautelars (67,6% de les denúncies), però es manté sense grans variacions la d'OP finalment adoptades (16,2% de les denúncies).

Comparativament, mentre que la proporció de denúncies que deriven en OP cautelars quasi duplica els percentatges de la província i Catalunya, la proporció de denúncies que acaben en OP adoptades no arriba ni a la taxa de la província (19,8% de les denúncies) ni a la del conjunt de Catalunya (22,7%).

Torna a remuntar la xifra de persones víctimes de Violència familiar ateses pels **Mossos d'esquadra** (115 persones; 1 de cada mil habitants).

Del total de víctimes, 67 han estat dones, 46 homes i 2 no especificades. Per edats, continua creixent la xifra de víctimes infantils i adolescents (26 menors; 1,2 menors de cada mil), augmenta la de víctimes adultes (75 persones entre 18 i 64 anys; 0,8% pers. adultes), i disminueixen lleugerament les víctimes ancianes (10 persones de 65 o més anys; 0,4% persones grans).

Font: Elab. Pròpia a partir de Estadísticas Judiciales Violencia Doméstica.
Consejo General del Poder Judicial. Gobierno de E.

Atenció i protecció de la Infància i adolescència en risc

L'any 2016, els **Serveis socials bàsics** han atès un total de 2.438 infants (11,5% de la població de 0 a 17 anys).

Per mitjà del Programa d'atenció socioeducativa en situacions de risc, 989 infants i adolescents en situacions sociofamiliars i econòmiques vulnerables s'han beneficiat de **beques per a activitats d'estiu** (401 per a Casals d'estiu, 40 per al Casal d'estiu de Josep Sol per a infants amb diversitat funcional, 393 per a Casals d'estiu dels Centres oberts i 155 per a Campus esportius), i 358 infants i adolescents han rebut **beques socioeducatives i de lleure**.

Per altra banda, 1.837 infants o adolescents s'han beneficiat de manera directa o indirecta de **prestacions econòmiques d'urgència social** (8,7% de la població de 0 a 17 anys): 115 per a activitats socioculturals, 564 per a l'habitatge, 96 per a la integració sociolaboral, 610 per al pagament de necessitats bàsiques o de manutenció, 370 per a despeses farmacèutiques o de salut, 76 per manca de recursos o desemparament i 6 per a altres finalitats.

Un total de 249 infants i adolescents de 3 a 17 anys en situació de risc (1,4 de cada mil infants d'aquestes edats) han acudit als **Centres oberts** (CO) de la ciutat (amb una inversió de 365.631€). En els darrers anys, el volum d'infants i adolescents en CO està augmentant, sense que es correspongui amb una variació destacable en el número de places.

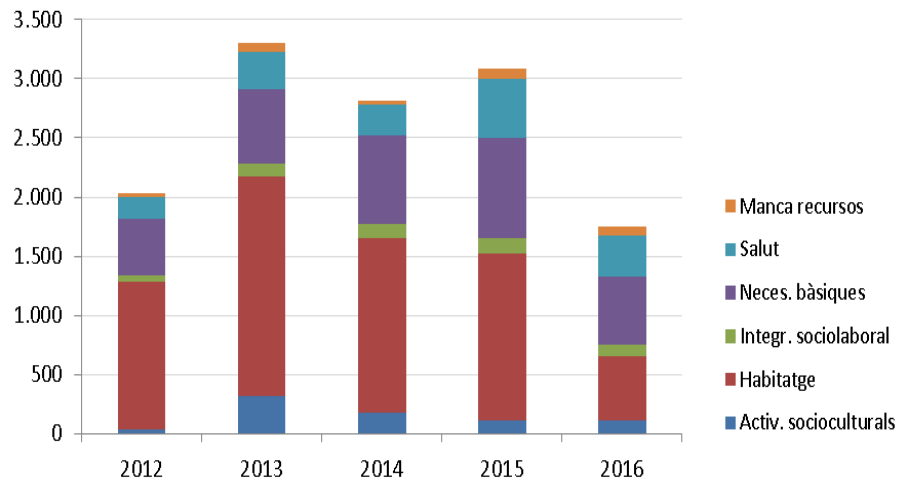
I des dels **Serveis d'atenció a domicili** (SAD) s'han atès un total de 58 menors d'edat (4 per dependència i 54 per risc social), 26 més que l'any anterior.

Aquest 2016 torna a augmentar (però només en 5 persones) la xifra d'infants i adolescents en seguiment pels **Equips especialitzats en l'atenció a la infància i l'adolescència** (391 persones de 0 a 17 anys, 18,5% dels menors d'edat).

Augmenta la xifra d'infants i adolescents amb **ordres de protecció** cautelars dels Jutjats **per Violència familiar** (5 OP, 2 més que el 2015), i es dispara la proporció de víctimes efectivament protegides (83,3% de les víctimes reconegudes).

Per contra, es manté la xifra d'adolescents atesos per **Justícia Juvenil** (83 persones; 13 noies i 70 nois), que ja s'havia reduït l'any anterior. Disminueix lleugerament la proporció que representen sobre el total de les persones d'aquestes edats (20,1% de les persones de 14 a 17 anys).

Infants beneficiaris d'ajuts d'urgència social, segons tipus d'ajut. Evolució 2012-2016

Font: Elab. Pròpia a partir del Servei d'Atenció a les Famílies. Ajunt.de SCG.

7. Salut i dependència

Necessitats en l'àmbit de la salut

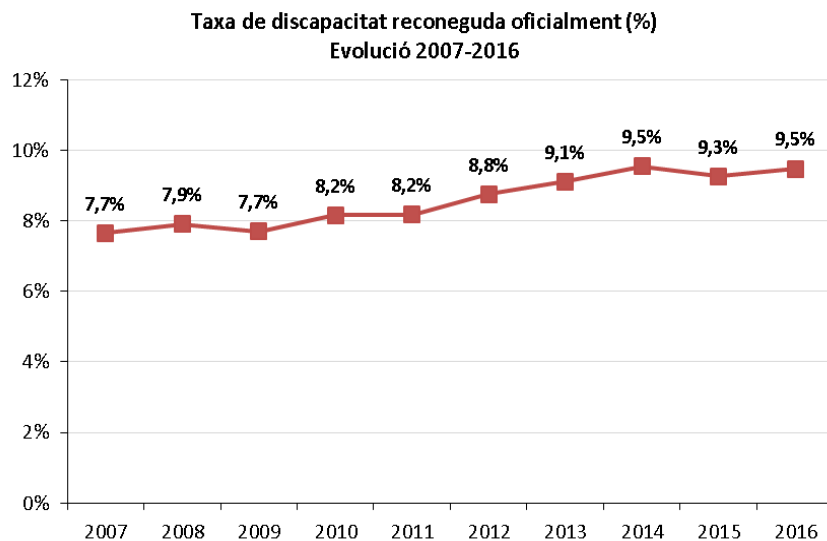
L'any 2016, remunta altre cop la **taxa de discapacitat reconeguda** (11.102 persones, 5.425 dones i 5.677 homes; 9,5% del total d'habitants) i la població amb reconeixement oficial però sense dret a prestació econòmica (7.019 persones -3.318 dones i 3.701 homes- tenen reconeguda una discapacitat d'entre el 33% i el 64%; un 6% de la població).

També torna a créixer el número de persones amb discapacitat reconeguda que també disposen de reconeixement de dependència (1.267 persones; 11,4% sobre el total de persones amb discapacitat reconeguda).

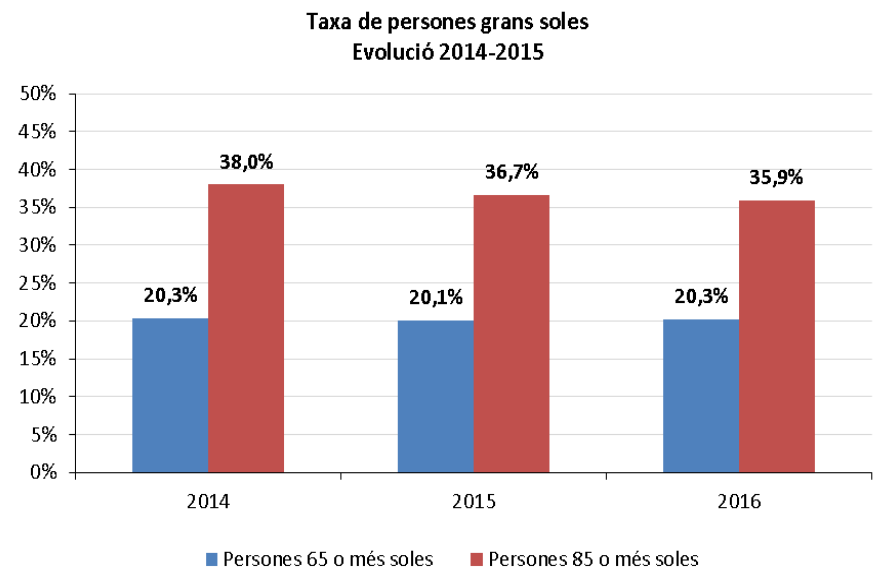
Per altra banda, continua augmentant la xifra de **persones** beneficiàries de l'aplicació de la **Llei de la dependència**: l'any 2016, hi ha 1.948 persones amb un Pla Individual d'Atenció (PIA) vigent (271 persones més que el 2015).

En detall, consten 451 persones amb grau I de dependència, 926 amb grau II i 481 amb grau III. Al llarg d'aquest any, el Departament d'Atenció a la Dependència i la Vulnerabilitat en adults ha realitzat 669 nous acords de PIA (83 més que l'any anterior).

Pel què fa a la gent gran vulnerable per escassetat o manca de suports familiars, l'any 2016 un 20,3% de les **persones grans viuen soles** (4.638 persones de 65 i més anys, majoritàriament dones), i un 36% de les persones molt grans també (919 persones de 85 o més anys). En els darrers anys estan augmentant aquestes xifres, però proporcionalment la taxa de persones soles de 65 o més anys es manté i la de 85 o més anys està decreixent.

Font: Elab. Pròpia a partir d'Estadística de persones amb discapacitat.
Dep. Benestar Social i Família. Generalitat de C.

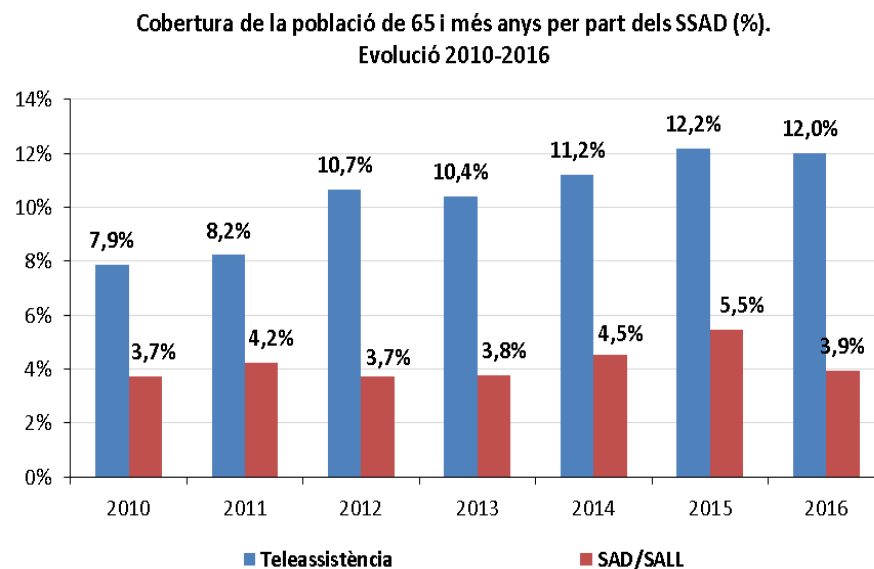

Font: Elab. Pròpia a partir de PMH. Ajunt. de SCG

Serveis Socials d'Atenció Domiciliària

Els SSAD fan referència al conjunt de serveis que es presten en el domicili (Servei d'Ajuts al Domicili, Teleassistència, Àpats a domicili). S'adrecen a persones amb manca d'autonomia personal i/o amb dificultats o problemàtiques sociofamiliars especials (dependència, risc social, soledat en gent gran, manca de recursos...).

L'any 2016, es redueix per primer cop en els darrers anys la població atesa pels **Serveis socials d'atenció domiciliària** (SSAD). Aquest any, 3.035 persones han rebut serveis de SSAD (251 menys que l'any anterior), de les quals 1.598 tenen 65 i més anys (7% de la gent gran). El 45,4% de les persones de 85 i més anys (1.162 persones) han rebut algun servei de SSAD.

Font: Elab. Pròpia a partir d'Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports. Ajunt.de SCG.

En detall, el 2016 es redueix per primer cop la població beneficiària del **Servei d'ajut al domicili** (SAD). S'han atès 1.074 persones en total (363 menys que el 2015), 801 dones i 273 homes. Del total de persones beneficiàries 902 tenen 65 o més anys (3,9% de la gent gran), i d'aquestes 606 han estat ateses per situacions de risc social (2,6% de la gent gran), i 296 per la Llei de la Dependència (1,3% de la gent gran).

Es manté sense grans variacions el **Servei de teleassistència** (2.803 persones en total, 2.751 persones de 65 o més anys, 12% de la gent gran).

Pel què fa al **temps d'espera** per accedir als serveis, mentre que es manté sense grans variacions en el cas del SAD (15 dies entre aprovació i inici del servei), s'incrementa de manera destacable el temps d'espera per accedir a la Teleassistència (d'una mitjana de 90 dies entre l'aprovació i l'inici del servei l'any 2015 a 150 dies el 2016).

Malgrat la reducció en la xifra total de persones ateses pels SSAD s'incrementa lleugerament la **inversió** en aquests serveis (més de 3 milions d'euros en total), cosa que permet augmentar la proporció per persona beneficiària (de 888€/pers. beneficiària el 2015 a 1.002,3€/pers. beneficiària el 2016).

Atenció a la Salut mental i les addiccions

A Santa Coloma de Gramenet existeix una àmplia xarxa de recursos assistencials adreçats a persones amb problemes de salut mental, així com a l'atenció i la prevenció de les addiccions. Aquests dispositius pertanyen a diverses administracions, alguns són de caràcter supramunicipal, i estan especialitzats en funció de la tipologia d'atenció que ofereixen i el públic a qui van destinats.

La cobertura assistencial en problemes de salut mental és molt elevada, especialment en infants i adolescents.

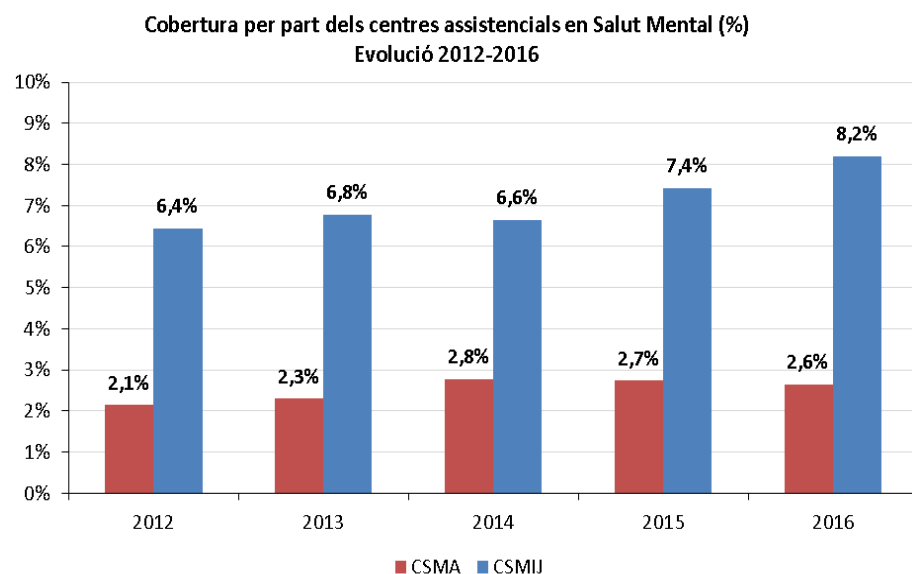
L'any 2016, al **Centre de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ)** de Santa Coloma de Gramenet de la Fundació Vidal i Barraquer s'han atès un total de 1.738 menors d'edat (8,2% població de 0 a 17 anys), però segons la memòria d'aquest centre, en els darrers tres anys, les primeres visites s'han reduït (de 697 el 2014 a 666 el 2016).

En termes comparatius, segons l'Observatori del Sistema Català de Salut, la cobertura del CSMIJ de Santa Coloma de Gramenet respecte la població de referència supera àmpliament tant la taxa del conjunt dels CSMIJ de la Regió sanitària de Barcelona (4,6%) com la proporció d'infants i adolescents atesos en tota Catalunya (4,4%). I el percentatge colomenc de nous casos (3,1%) es troba per sobre tant de la RS Barcelona (2,4%) com del conjunt de Catalunya (2%).

Per altra banda, també el 2016, al **Centre de salut mental d'adults Santa Coloma "Martí i Julià" (CSMA)** s'han atès 2.537 persones de 18 o més anys (2,6% de la població adulta), una xifra que malgrat resultar comparativament elevada ha anat decreixent en els darrers tres anys

Cal destacar també l'atenció per part del **Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP-ASPANIDE)**. L'any 2016, s'han atès 579 infants de 0 a 4 anys⁴ (10% de la població d'aquestes edats), una xifra menor a la dels anys anteriors que s'explica per l'increment de la gravetat i complexitat dels casos atesos que requereixen una atenció més regular.

El **Pla municipal de drogues** contempla en el seu Programa de prevenció per a joves, accions i tallers de prevenció del consum de drogues. El curs 2015-16, 1.620 estudiants de Secundària han assistit a tallers de prevenció, i 255 joves entre 18 i 30 anys han estat atesos en Programes d'abordatge preventiu en medi obert.

Font: Elab. Pròpia a partir de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya.
Dep.de Salut. Generalitat de C.

⁴ El CDIAP de Santa Coloma de Gramenet, com a servei d'atenció precoç, està adreçat a nens i nenes de 0 a 4 anys, i excepcionalment fins als 6 anys.

8. Ciutadania

Població de nacionalitat estrangera

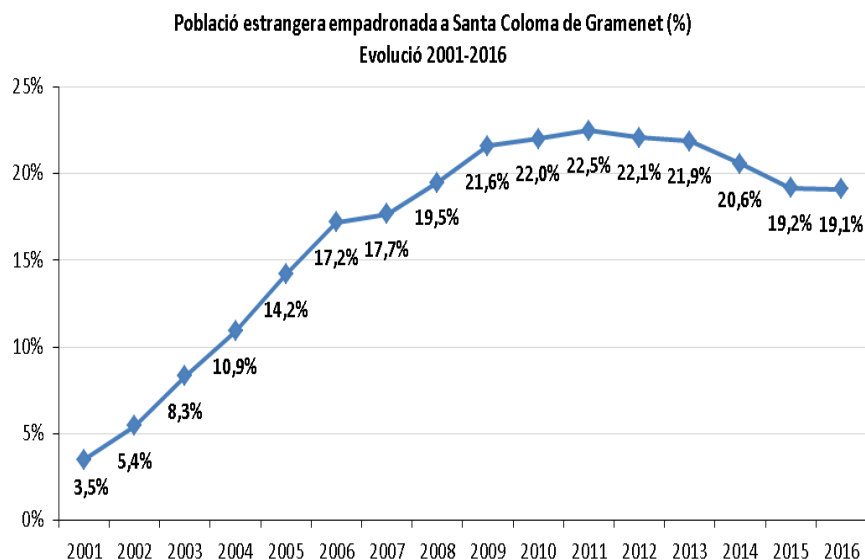
El 2016, a Santa Coloma de Gramenet hi ha empadronades 22.407 **persones de nacionalitat estrangera** (10.307 dones i 12.100 homes).

Aquest any s'atura la important pèrdua d'habitants estrangers iniciada el 2012. Des d'aleshores, el número de persones estrangeres ha minvat en 4.789 persones, però entre 2015 i 2016 només es registren 8 persones estrangeres menys.

Comparativament, però, el percentatge de població estrangera continua essent elevat (19,1% del total d'habitants), especialment als districtes VI (6.637 persones estrangeres, 40,5% de la població d'aquesta zona) i V (6.059 persones estrangeres, un 26,2%).

En detall, s'observa un retrocés entre la població infantil i les persones joves en edat de treballar (fins als 34 anys). Per contra es mantenen sense grans variacions, o augmenta lleugerament, la xifra de persones a partir dels 35 anys i, en especial, les persones entre 45 i 54 anys. Per sexes, malgrat que el saldo femení respecte l'any 2015 és positiu (51 dones més) i el masculí negatiu (59 homes menys), es perden més nens i nois o joves en edat de treballar que no pas nenes, noies o dones joves, i augmenta la xifra de dones de 65 o més anys.

L'any 2016, entre la població estrangera del municipi hi ha 76 **nacionalitats** diferents. Les més nombroses continuen essent la xinesa (4.635 persones, 20,7% pobl. estrangera), la marroquina (3.882 persones, 17,3%) i la paquistanesa (2.159 persones, 9,6%), seguides de Bangladesh (1.355 persones, 6%), la Índia (1.151 persones; 5,1%) i Equador (1.069 persones, 4,8%). Cal destacar que mentre que el número d'habitants de la majoria de nacionalitats continua retrocedint, la població xinesa i de la Índia torna a augmentar.

Font: Elab. Pròpia a partir del Padró Municipal d'Habitants (Ajunt.de SCG)
i IDESCAT. (Generalitat de C.)

Atenció a la població en risc per raons de ciutadania

El servei de primera acollida a persones immigrades es realitza en el **Centre d'informació i assessorament per a persones estrangeres** (CIAPE), de titularitat municipal.

Des de l'any 2013 el nombre d'**atencions presencials** del CIAPE no presenta grans variacions, després d'haver-se reduït de manera important amb la crisi econòmica. Tanmateix, la creixent complexitat dels procediments d'estrangeria i l'augment continuat de les tramitacions han conduït a un tipus d'atenció que requereix de més temps i més gestions associades.

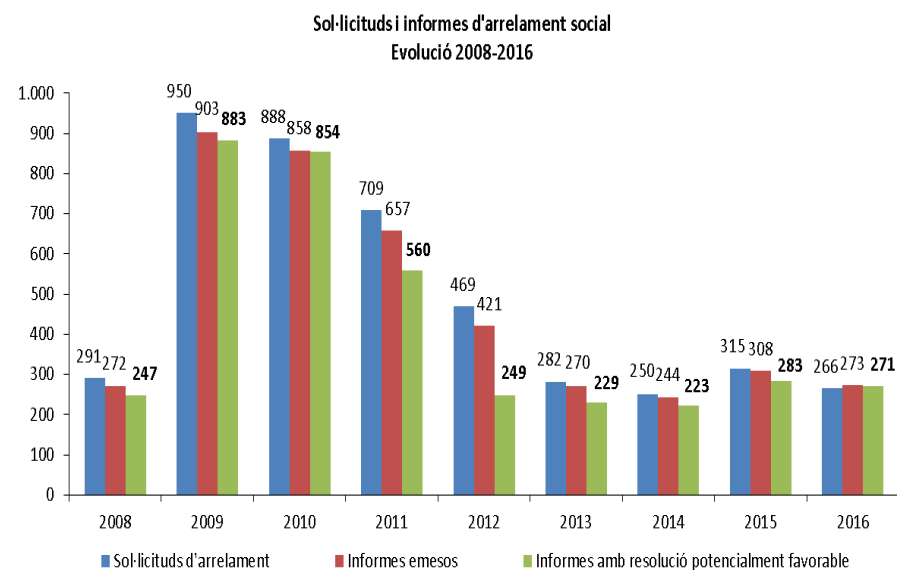
L'any 2016, es realitzen 5.313 atencions presencials (2.823 a dones i 2.490 a homes). Des de 2014 s'ha invertit la tendència dels darrers anys, essent ara les dones les que registren més atencions al servei. La comunitat més atesa és la xinesa (19% del total d'atencions), seguida del Marroc, Bangladesh i Bolívia.

Arran de la Llei 10/2010 d'Acollida, els ajuntaments de més de 20.000 habitants estan obligats a prestar tal com estableix el decret 150/2014 els **serveis de primera acollida** a tota persona estrangera que ho sol·liciti al municipi on està empadronada. L'any 2016, aquest servei ha tramitat 42 altes.

Des de 2013, el nombre d'**informes d'arrelament social** tramitats pel CIAPE està relativament estabilitzat. L'any 2016, s'emeten 273 informes (35 menys que el 2015), 271 dels quals amb resolució potencialment favorable.

També el 2016, s'han tramitat 24 **informes d'esforç d'integració social** (1 més que el 2015), 20 dels quals amb resolució potencialment favorable.

Pel què fa al **reagrupament familiar**, l'any 2016 tornen a decreixer les sol·licituds (366 sol·licituds, 49 menys que el 2015), principalment en casos de renovacions.

Font: Elab. Pròpia a partir de la Memòria del CIAPE. Ajunt.de SCG.

9. Seguretat i convivència

Percepció d'inseguretat, victimització i conflictes de convivència

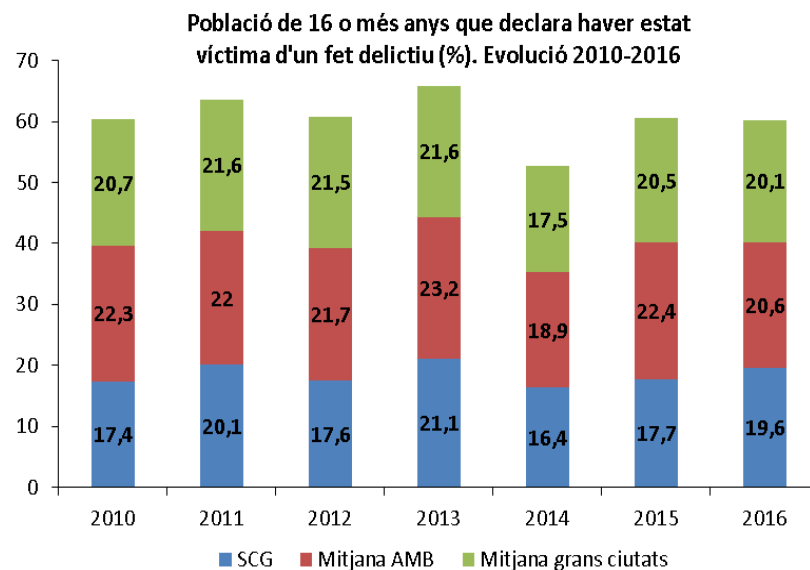
L'any 2016, Santa Coloma de Gramenet se situa com el tercer municipi amb major **sentiment d'inseguretat** (21,8% de la població en edat de treballar) entre els 7 més poblats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aquest indicador està molt correlacionat amb l'elevada densitat de població i les característiques de l'entorn físic.

En els darrers tres anys el sentiment d'inseguretat ha crescut arreu, però la taxa colomenca sempre s'ha situat per sobre de la mitjana dels 7 municipis més poblats de l'AMB (20% el 2016) i la del conjunt de l'AMB (20,4% també el 2016).

Això no obstant, l'índex de **victimització** (19,6%) se situa per sota de la mitjana d'aquests municipis (20,1%) i del conjunt de l'AMB (20,6%).

A més, la proporció de persones que realment han patit **conflictes de convivència** (14,2%) és de les més baixes dels 7 municipis més poblats de l'AMB, restant força per sota de la mitjana d'aquests municipis (22,5%) i del conjunt de l'AMB (15,9%).

Val a dir, però, que aquest darrer any a Santa Coloma de Gramenet han crescut tant l'índex de victimització com els conflictes de convivència.

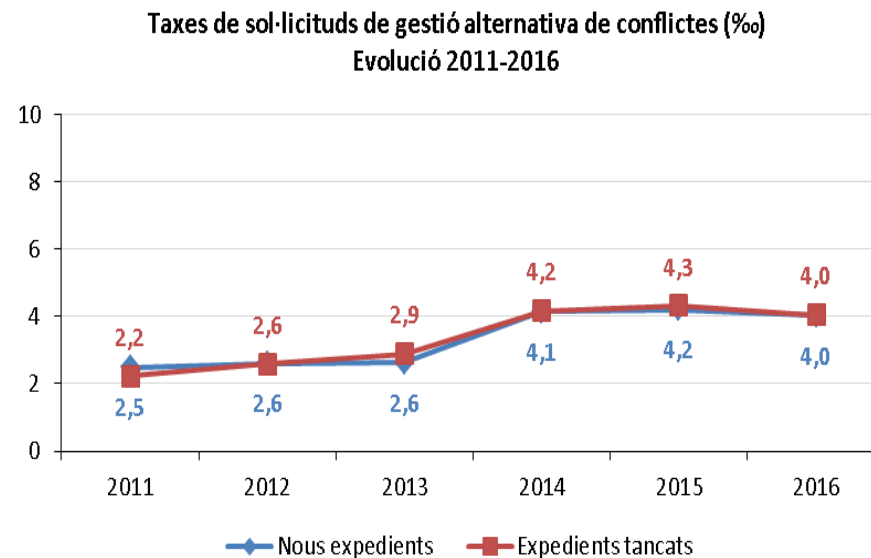
Font: Elab. Pròpia a partir de l'Enquesta de Victimització de l'AMB. IRMB-AMB

Promoció de la seguretat i millora de la convivència

El Pla municipal per la Convivència ofereix els serveis de l'Equip d'intervenció i mediació en el territori, des d'una estratègia de proximitat, per tal de minvar les situacions que puguin esdevenir distorsionadores de la convivència.

L'any 2016, es redueix la xifra de **sol·licituds de gestió alternativa de conflictes** (492 nous expedients, 20 menys que l'any anterior). Conseqüentment, davalla també el número d'expedients resolts (474 casos tancats, 31 menys que el 2015).

Des de 2014 es mantenen sense grans variacions tant la taxa de sol·licituds de gestió alternativa de conflictes (4 sol·licituds cada mil habitants), com la taxa d'expedients resolts (també 4 expedients resolts cada mil habitants).

Font: Elab. Pròpia a partir del Servei de Convivència. Ajunt.de SCG.

10. Conclusions

Santa Coloma de Gramenet té unes proporcions elevades de població econòmicament vulnerable i en risc d'exclusió social i residencial, que està patint molt greument les conseqüències de la crisi iniciada el 2008.

Serveis socials

ACCIÓ DEL SISTEMA

En els darrers anys, d'acord amb la pèrdua de població al municipi s'ha anat reduint la xifra de persones que acudeixen als Serveis socials bàsics de Santa Coloma de Gramenet i a altres serveis especialitzats.

Tanmateix, es detecta un agreujament i cronificació de les situacions ateses, molts cops retroalimentades per problemàtiques materials severes de les famílies.

L'any 2016, els **Serveis socials bàsics** han atès 9.616 famílies i un total de 17.891 persones (15,3% del total d'habitants), 2.438 de les quals menors d'edat (11,5% de la població de 0 a 17 anys).

La **inversió** global **en Serveis socials** continua incrementant-se. L'any 2016 s'hi han destinat 11,8 milions d'euros en total (10 milions d'euros en SSB i 1,8 milions d'euros en SSE).

ACCIÓ DEL SISTEMA

Condicions de vida materials

NECESSITATS SOCIALS

Tant el PIB (11.400€/habitant, l'any 2015) com la **renda familiar bruta** de la ciutat (14.700€/habitant, el 2014) són dels més baixos de Catalunya.

L'any 2012, un 33,7% de la **població en edat de treballar** era **pobre**, i el 2015 quasi 1/4 de la població (23,9%) **depèn** econòmicament de **prestacions** (contributives o no contributives) de cara a la seva subsistència, i un 10,2% depenen de prestacions d'escàs o limitat abast econòmic (incapacitat, viduïtat, orfenesa, PNC...).

L'any 2016 l'Ajuntament torna a incrementar globalment la inversió en **prestacions econòmiques de caràcter social** (3,7M€).

Per una banda, es destinen més diners en prestacions econòmiques d'**urgència social** (101,5€/pers. beneficiària), malgrat que continua reduint-se la xifra de persones beneficiàries. Es continua augmentant la inversió en prestacions per a la **infància i l'adolescència en risc** (543,9€/pers. beneficiària), amb les que es cobreix més població. I es modera la inversió en prestacions per a la **famílies en risc** (146,7€/pers. beneficiària).

ACCIÓ DEL SISTEMA

Ocupació i treball

Malgrat que el 2016 ha davallat la taxa d'atur (16,6% de la població activa), el 49,9% de les **persones aturades** ho són **de llarga durada**, i el 50,4% no reben **cap prestació** per desocupació. A més, el 7,1% del **jovent aturat** **tampoc cursa cap formació**.

El 56,2% de les persones aturades estan ateses pel **Servei local d'ocupació**, que augmenta la seva cobertura malgrat reduir-se la xifra de persones aturades a la ciutat.

Es redueix significativament la xifra d'**empreses col·laboradores d'inserció**, però es mantenen les que aporten ofertes de treball o pràctiques.

Habitatge

Els **preus de l'habitatge** s'estan incrementant amb rapidesa, especialment els de lloguer (506€/mes). Aquesta circumstància, sumada a l'extrema vulnerabilitat econòmica de moltes famílies, es trasllada en una elevada i creixent presència de **desnonaments** de l'habitatge (1.204 desnonaments iniciats i 295 executats el 2016), que en els darrers anys han esdevingut una de les principals problemàtiques de les famílies que acudeixen als serveis socials municipals.

Aquest any hi ha hagut 981 noves persones **sol·licitants d'habitatge de protecció oficial** (HPO). Un 79% d'aquestes es troben en **risc d'exclusió residencial**.

L'any 2016 el **parc públic d'habitatge social** en règim de lloguer és de 261 pisos. També hi ha 15 pisos en procés de tramitació i s'han cedit 41 pisos de lloguer social a la Mesa de Valoració (per a casos d'emergència residencial).

Aquest any, el **SIDH** ha treballat 268 expedients de desnonament. A proposta dels SSB, s'han tramitat 79 sol·licituds per a la **Mesa de valoració** de la Generalitat de Catalunya. La Generalitat també ha atorgat 84 **ajuts econòmics** a famílies per deutes d'habitatge i 1.435 ajuts per al lloguer. I els SSB de l'Ajuntament han atorgat 512 **prestacions socials d'urgència social per a l'habitatge**, de les que se n'han beneficiat 1.248 persones.

Educació

NECESSITATS SOCIALS

Els **nivells formatius** de la població són comparativament més baixos que al conjunt del Barcelonès i Catalunya. Segons el Cens de 2011, el 21,7% de la població de 25 a 64 anys no havien aconseguit graduar-se en Educació obligatòria.

El curs 2014-15 (últimes dades disponibles) un 29,5% de l'alumnat de 15 anys era **repetidor o presentava endarreriment formatiu** (no es troba matriculat en el curs que li correspondria segons la seva edat).

El curs 2015-16, la taxa de **fracàs escolar** arriba al seu mínim històric, afectant al 19,5% de l'alumnat de 4t d'ESO.

Aquest mateix curs, el 46,7% de la població de 16 a 18 anys (1.443 joves) han **abandonat de forma prematura els estudis** (no estan matriculats ni a Batxillerat ni a CFGM de Santa Coloma de Gramenet).

També el 2015-16 un 6% de l'alumnat presenta necessitats educatives especials. Creixen especialment les **NEE per situacions d'incorporació tardana i situacions socials desfavorides**.

El curs 2015-16 hi ha 14.934 **alumnes d'educació obligatòria** matriculats en centres educatius del municipi. Aquest mateix curs hi ha 646 **places públiques d'Escola bressol** (amb un percentatge d'ocupació proper al 100%), i 1.197 persones de 16 o més anys estan matriculades en **Centres de formació d'adults**.

El curs 2016-17 hi ha 13,5 **Unitats de suport a l'educació especial**, amb les què s'ha atès a 127 alumnes (31 per trastorns de la conducta i 96 per retards o dificultats de tipus cognitiu).

El curs 2015-16, hi ha 275 **derivacions dels centres educatius als SSB** (119 per absentisme i 156 per altres riscos socials). A Ed. Primària i ESO continuen augmentant les derivacions per risc social.

L'any 2016, els SSB segueixen incrementant les prestacions econòmiques per al foment i la millora de l'escolarització: el 48% de l'alumnat de primer cicle d'Ed. Infantil s'han beneficiat de **beques per a l'escolarització en les escoles bressol** (493.211€) i el 21,7% de l'alumnat d'Educació obligatòria han percebut **beques de menjador** (1'8M€).

ACCIÓ DEL SISTEMA

Relacions socials i familiars

Pel què fa a l'estructura i la composició de les llars colomenques, hi ha un elevat percentatge de **famílies monoparentals** amb fills a càrrec (3% de les llars, el 2015) i en els darrers anys s'ha doblat la proporció de **famílies nombroses** (4,6% de les llars). A més, un 5,2% de les llars estan formades per 6 o més membres (**amuntegament**).

Al municipi es constata una molt elevada taxa de víctimes de **Violència masclista** (7,6 víctimes en processos judicials per cada mil dones adultes, l'any 2016). Aquest darrer any s'ha reduït per primer cop la taxa de víctimes de **Violència familiar o Domèstica** (0,3 víctimes en processos judicials cada mil habitants), que històricament també havia estat per sobre de la província i Catalunya.

L'any 2016, un 11,4% de les dones víctimes de **Violència masclista** s'han beneficiat d'**ordres de protecció** un cop acabat el procés judicial. Continua augmentant la xifra de dones víctimes de Violència masclista ateses pel **CIRD-SIAD** (4,8 dones de cada mil dones adultes) i pels **Mossos d'esquadra** (5 de cada mil dones adultes).

L'any 2016, un 23% de les víctimes de **Violència familiar** s'han beneficiat d'**ordres de protecció** un cop acabat el procés judicial. Creix la xifra de víctimes de Violència familiar ateses pels **Mossos d'esquadra** (1 de cada mil habitants), especialment infantils, adolescents i adultes.

Un 11,5 de la població infantil i adolescent ha estat atesa pels **Serveis socials bàsics**, un 8,7% s'han beneficiat de **prestacions econòmiques d'urgència social**, i 1,4 de cada mil infants de 3 a 17 anys han acudit a **Centres oberts**.

A més, 18,5 de cada mil menors en risc han estat atesos pels **Equips especialitzats d'atenció a la Infància i l'adolescència** (EAIA) i 20 de cada mil adolescents per **Justícia juvenil**. El 83,3% de les víctimes infantils o juvenils de violència familiar s'han beneficiat d'**ordres de protecció** un cop acabat el procés judicial.

Salut i dependència

NECESSITATS SOCIALS

Cal destacar les elevades i creixents taxes de **discapacitat** (9,5% de la població l'any 2016) i de les persones amb reconeixement de discapacitat però sense dret a prestació econòmica (6% població). El volum d'infants amb discapacitat reconeguda s'ha pràcticament doblat entre 2008 i 2016 (2,4% dels infants de 0 a 15 anys).

Continua augmentant la xifra de persones beneficiàries de l'aplicació de la **Llei de la dependència** (1,6% de la població amb PIA vigent, el 2016).

En els darrers anys s'ha disparat l'índex d'**envelliment** (per cada 100 infants hi ha 126,5 persones grans) i està augmentant la proporció de **gent gran que viu sola** (un 20,3% de la pobl. 65 o més anys i un 36% de 85 o més).

Es redueix la població atesa pels **Serveis socials d'atenció domiciliària (SSAD)** en el seu conjunt (3.035 persones ateses el 2016), però s'incrementa lleugerament la inversió en aquests serveis (més de 3M€). D'una banda, minva la població beneficiària del **Servei d'ajut a domicili** (1.074 persones ateses en total i un 3,9% de la població de 65 o més anys) i es manté la que què percep **Teleassistència** (2.803 persones ateses en total i un 12% de la població de 65 o més anys).

La cobertura en **salut mental i addiccions** continua essent molt elevada, especialment en infants i adolescents. L'any 2016, un 8,2% de la població de 0 a 17 anys ha estat atesa pel Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (**CSMIJ**) i un 2,6% de la població adulta pel Centre de Salut Mental d'Adults Santa Coloma "Martí i Julià" (**CSMA**), mentre que el 10% dels infants de 0 a 4 anys han estat atesos pel Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (**CDAP-ASPANIDE**).

ACCIÓ DEL SISTEMA

Ciutadania

NECESSITATS SOCIALS

El 2016 un 19,1% de la població empadronada al municipi té **nacionalitat estrangera** (22.407 persones de 76 nacionalitats diferents).

S'atura la important pèrdua d'habitants estrangers dels darrers anys, però es continua perdent població infantil i joves en edat de treballar (especialment homes).

En els darrers anys es manté el volum de població atesa pel **Centre d'informació i assessorament per a persones estrangeres (CIAPE)** però la creixent complexitat dels procediments d'estrangeria i l'augment de les tramitacions han conduït a una atenció que requereix de més temps i més gestions associades

El 2016 el CIAPE ha realitzat 5.313 atencions presencials, ha tramitat 42 altes al servei de primera acollida, 271 informes d'arrelament potencialment favorables, 24 informes d'esforç d'integració social i 366 sol·licituds de reagrupament familiar.

ACCIÓ DEL SISTEMA

Seguretat i convivència

NECESSITATS SOCIALS

L'any 2016 Santa Coloma de Gramenet és el tercer municipi amb major **sentiment d'inseguretat** (21,8% de la població en edat de treballar) entre els 7 més poblats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona).

Tanmateix, l'índex de **victimització** (19,6%) se situa per sota de la mitjana d'aquests municipis i del conjunt de l'AMB, i la proporció de persones que realment han patit **conflictes de convivència** (14,2%) és de les més baixes dels 7 municipi més poblats de l'AMB.

L'any 2016 es redueix lleugerament la xifra d'expedients de sol·licitud alternativa de conflictes gestionats per l'**Equip d'intervenció i mediació en el territori** del Pla municipal per la convivència, però des de 2014 es manté sense grans variacions la taxa que suposen en relació al conjunt de la població (4 sol·licituds cada mil habitants).

ACCIÓ DEL SISTEMA

11. Fonts estadístiques

Fonts internes

Anuari estadístic de Santa Coloma de Gramenet. Àrea d'Alcaldia

Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Centre d'Informació i Atenció per a Persones Estrangeres (CIAPE). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD) - Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Departament d'Atenció a la dependència i la vulnerabilitat en adults. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Enquesta Cercles de Comparació Intermunicipal de Serveis Socials. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Equip Municipal sobre Drogues (EMD). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Fitxa d'Informació Econòmica a Efectes Estadístics i de Planificació (FIEEP). RUDEL. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Observatori del Mercat de treball, Grameimpuls S.A. - Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació

Oficina de Gestió de Prestacions Socials (OGPS). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Padró municipal d'habitants. Àrea d'Alcaldia

Recull Únic de Dades de l'Ens Local (RUDEL). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Servei d'Atenció a la Infància i les Famílies. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Servei de Convivència. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Servei d'Educació. Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Servei de Gestió urbanística i habitatge. Àrea d'Urbanisme, Habitatge, Medi Ambient i Ecologia Urbana, Espai Públic, Via Pública, Civisme i Seguretat Ciutadana

Servei d'Informació i Deutes d'Habitatge (SIDH) - Oficina Local d'Habitatge (OLH). Àrea d'Urbanisme, Habitatge, Medi Ambient i Ecologia Urbana, Espai Públic, Via Pública, Civisme i Seguretat Ciutadana

Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA). Àrea d'Educació, Drets socials, Infància, Joventut i Esports

Fonts externes

Agència de Salut Pública de Catalunya. Generalitat de C.

Base de dades RMI. Dep. Benestar Social i Família.
Generalitat de C.

CEEISCAT. Dep. Salut, Generalitat de C.

Cens de població i habitatges. IDESCAT. Generalitat de C.
INE. Gobierno de E.

Centre Delta/BIM. Institut Municipal de serveis Personals.
Ajuntament de BAD

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil. Fundació Vidal i
Barraquer.

Sèries Estadístiques. Dep. Ensenyament. Generalitat de C.

Estadístiques. Dep. Ensenyament, Generalitat de C.

**Dir. Gr. d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia
Juvenil.** Generalitat de C.

ECVHPC. ÀMB - IDESCAT, Generalitat de C.

**Enquesta Cercles de Comparació Intermunicipal de Serveis
Socials.** Diputació de Barcelona

**Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de
Barcelona.** IRMB – AMB.

Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica. EAP B-
12. Generalitat de C.

Estadística de persones amb discapacitat. Dep. Benestar
Social i Família. Generalitat de C.

Estadísticas judiciales Violencia doméstica PJUDJIT. CGPJ.
Gobierno de E.

Estadísticas judiciales Violencia sobre la mujer. CGPJ.
Gobierno de E.

Estadísticas judiciales. CGPJ. Gobierno de E.

**Estadístiques de la política d'habitatge. Dep. Territori i
Sostenibilitat.** Generalitat de C.

Estadístiques per territori. IDESCAT. Generalitat de C.

Estudis territorials. L'habitatge a l'ÀMB. ÀMB

Estudi sobre els estocs d'habitatges a Catalunya. Agència de
l'Habitatge de Catalunya. Generalitat de C.

Govern Civil de Barcelona. Gobierno de E.

Institut d'estadística de Catalunya (IDESCAT). Generalitat de
C.

**Indicadors i estadístiques d'habitatge. Dep. Territori i
Sostenibilitat.** Generalitat de C.

Informació estadística local. Programa Hermes.
Diputació de B.

Informe de Salut. Servei de Salut Pública. Diputació de B.

Mossos d'Esquadra de Catalunya. Generalitat de C.

Observatori de Sistema de Salut de Catalunya. Dep.
Salut de la Generalitat de Catalunya - AQASC

Padró municipal d'habitants. IDESCAT. Generalitat de C.

Població estrangera. IDESCAT. Generalitat de C.

Registre de famílies monoparentals. Departament de
Benestar Social i Família. Generalitat de C.

Registre d'habitatges buits d'entitats bancàries. Agència
de l'Habitatge de Catalunya. Generalitat de C.

Registres dependència. Dep. Benestar i família.
Generalitat de C.

Registres població penitenciària. Dep. de Justícia.
Generalitat de C.

**Sistema d'indicadors de l'Àrea Metropolitana de
Barcelona.** AMB.

www.gramenet.cat/sisplalocalinclusio

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet